МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему **ОСОБЛИВОСТІ НОВІТНЬОЇ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ ТА ФРАЗЕОЛОГІЇ, ПОВ'ЯЗАНОЇ ІЗ ЗЛОЧИННІСТЮ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0350-1 ап-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Діхтяр Аріна Миколаївна

Керівник д.ф.н., проф. Зацний Ю.А.

Рецензент к.ф.н., доц. Запольських С.П.

Запоріжжя – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови

_____
«____» _____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ДІХТЯР АРІНІ МИКОЛАЇВНІ
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Особливості новітньої англомовної лексики та фразеології, пов'язаної із злочинністю та її переклад»
Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Зацний Юрій Антонович, д.ф.н., професор
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «13» квітня 2021 року №590-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту)
22.11.2021 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту)
Теоретичні засади дослідження особливостей новітньої англомовної лексики та фразеології, пов'язаної із злочинністю та її переклад

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): визначити теоретико-методологічні засади, зокрема, окреслити поняття «неологізму», їх види, причини виникнення, основні функції, процес входження неологізмів в систему мови; проаналізувати особливості новітньої фразеології англійської мови, зокрема, фразеології, що пов'язана із кримінальною сферою; окреслити способи перекладу та методику дослідження в теорії перекладу; проаналізувати шляхи та способи утворення

інновацій англійської мови кримінальної сфери; виявити, проаналізувати та описати інновації відповідно до тематичної класифікації неологізмів кримінальної сфери та особливості перекладу._____

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Зацний Ю.А., д.ф.н., проф.	07.05.2021	07.05.2021
Розділ 1	Зацний Ю.А., д.ф.н., проф.	03.06.2021	03.06.2021
Розділ 2	Зацний Ю.А., д.ф.н., проф.	15.07.2021	15.07.2021
Розділ 3	Зацний Ю.А., д.ф.н., проф.	23.08.2021	23.08.2021
Висновки	Зацний Ю.А., д.ф.н., проф.	27.09.2021	27.09.2021

6. Дата видачі завдання 22.04.2021 року_____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	*Строк виконання етапів роботи (проекту)*	*Примітка*
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	квітень 2021	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2021	виконано
3.	Написання вступу	червень 2021	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	серпень 2021	виконано
5.	Написання практичного розділу	вересень 2021	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2021	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2021	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2021	виконано
9.	Захист	грудень 2021	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ А.М. Діхтяр
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ Ю.А. Зацний
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ В.В. Погонець
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 69 стор., 76 джерела

Об’єкт дослідження: англомовні фразеологізми, які пов’язані із злочинністю.

Мета роботи: розкриття особливостей новітньої англомовної лексики та фразеології, пов’язаної із злочинністю та її переклад.

Теоретико-методологічні засади: визначення основних положень поняття «неологізму», їх видів, причин виникнення, функцій та процесу входження неологізмів в систему мови, а також аналіз особливостей новітньої фразеології англійської мови, загальних способів перекладу та методики дослідження в теорії перекладу.

Методи дослідження: метод лінгвістичного спостереження, метод аналізу та синтезу, описовий та компонентний методи, метод аналізу словникових дефініцій.

Наукова новизна: власне дослідження особливостей новітньої англомовної лексики та фразеології, пов’язаної із злочинністю та її перекладу.

Отримані результати:

1. визначено теоретико-методологічні засади, зокрема, окреслено поняття «неологізму», їх види, причини виникнення, основні функції, процес входження неологізмів в систему мови;

2. проаналізовано особливості новітньої фразеології англійської мови, зокрема, фразеології, що пов’язана із кримінальною сферою;

3. окреслено способи перекладу та методику дослідження в теорії перекладу;

4. проаналізовано шляхи та способи утворення інновацій англійської мови кримінальної сфери;

5. виявлено, проаналізовано та описано інновації відповідно до тематичної класифікації неологізмів кримінальної сфери, яка складається з

інновацій, які відбивають тероризм та боротьбу з ним; інновацій, які пов’язані із кіберзлочинністю; інновацій, які пов’язані із економічною злочинністю; інновацій, які пов’язані із злочинами проти особистості; інновацій, які пов’язані із наркозлочинністю; інновацій, які пов’язані із злочинністю сексуального характеру; інновації, які пов’язані із покаранням за вчинення злочинів. Також описано особливості перекладу інновацій англійської мови кримінальної сфери.

Ключові слова: *неологізм, фразеологія, інновація, переклад, злочинність, кримінальна сфера*

ЗМІСТ

ВСТУП……3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ…….....8
1.1 Основні поняття неології: неологізми, їх види, причини виникнення, функції та процес входження неологізмів в систему мови……...8
1.2 Особливості новітньої фразеології англійської мови…….....11
1.3 Способи перекладу……..15
1.4 Методика дослідження в теорії перекладу…….19
РОЗДІЛ 2 ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕОЛОГІЗМІВ КРИМІНАЛЬНОЇ СФЕРИ……..……...23
2.1 Шляхи та способи утворення інновацій англійської мови кримінальної сфери……...23
2.2 Особливості нової фразеології кримінальної сфери…….30
РОЗДІЛ 3 ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕОЛОГІЗМІВ КРИМІНАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ……35
3.1 Інновації, які відбивають тероризм та боротьбу з ним…….35
3.2 Інновації, які пов’язані із кіберзлочинністю……..43
3.3 Інновації, які пов’язані із економічною злочинністю……...48
3.4 Інновації, які пов’язані із злочинами проти особистості……..50
3.5 Інновації, які пов’язані із наркозлочинністю…….51
3.6 Інновації, які пов’язані із злочинністю сексуального характеру……..52
3.7 Інновації, які пов’язані із покаранням за вчинення злочинів……54
3.8 Особливості перекладу інновацій англійської мови кримінальної сфери..56
ВИСНОВКИ……..60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….64

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У динамічній системі, якою є мова, немає жодної сили, що гарантувала б збереження регулярності, властивої тому чи тому явищу; вона є складним механізмом, який, з одного боку, перебуває в безперервному русі, що забезпечує його життєздатність, з іншого – зберігає ознаки іманентної стабільності та цілісності, будучи основним засобом комунікації.

Очевидно, саме тому питання про мовну змінність, сутність і чинники мовної еволюції було, є і буде одним з центральних у лінгвістичній науці. Яскравими зразками, що засвідчують динамічний характер мови, є, насамперед, інноваційні лексико-семантичні процеси, що демонструють абсолютний прогрес, пов'язаний із реалізацією нових можливостей мовної системи, зокрема словотвірних.

Доречним у зв'язку з цим видається міркування Вільгельма фон Гумбольдта: «У жодному разі не можна розглядати словниковий запас мови як готову, застиглу масу. Не кажучи вже про постійний процес утворення нових слів і словоформ, словниковий запас, допоки мова живе в мовленні народу, є продуктом словотвірної потенції, який розвивається і знову відтворюється».

Такий аспект визначив розвиток лексико-семантичного рівня мовної системи та став об'єктом зацікавлення не одного покоління мовознавців, наукові здобутки яких заклали міцні підвалини молодої лінгвістичної науки – неології.

Англійська мова має тисячолітню історію. За цей час у ньому накопичилася велика кількість висловів, які люди знайшли вдалими, влучними та красивими. Так і виник особливий шар мови – фразеологія, сукупність стійких виразів, що мають самостійне значення. Вивчення англійської широко поширене нашій країні. Хороше знання мови, зокрема й англійської,

неможливе без знання його фразеології. Знання фразеології надзвичайно полегшує читання як публіцистичної, так і художньої літератури. Розумне використання фразеологізмів робить мову більш ідіоматичною. З допомогою фразеологічних висловів, які перекладаються дослівно, а сприймаються переосмислено, посилюється естетичний аспект мови. За допомогою ідіом, як за допомогою різних кольорів, інформаційний аспект мови доповнюється чуттєво-інтуїтивним описом нашого світу, нашого життя.

Світ фразеології сучасної англійської мови великий і різноманітний, і кожен аспект його дослідження, безумовно, заслуговує на належну увагу. Англійська фразеологія відрізняється багатством функціонально-стильових та емоційно-експресивних синонімів.

Вивчення особливостей фразеології на сучасному етапі розвитку англійської мови є одним із актуальних питань лінгвістики. Завдяки своєму багатому стилістичному потенціалу та неповторним образним ознакам фразеологічні одиниці широко використовуються в усіх типах дискурсу.

Фразеологія являє собою розділ мовознавства, у якому вивчаються лексично неподільні поєднання слів. Фразеологія належить до тих складових будь-якої мови, зокрема й англійської, що привертають особливу увагу лінгвістів, оскільки фразеологічний склад мови – це джерело її розвитку, особливо зміни значень слів, а також невичерпне джерело народної мудрості, на основі якого проводяться численні як лінгвістичні, так і лінгвокультурологічні дослідження. Значна кількість фразеологічних одиниць представлена не лише у повсякденній англійській мові, але й у мові політиків, правників, газетних статтях, художніх текстах відомих письменників тощо.

Детальним дослідженням фразеології англійської мови займались такі науковці, як: Ю. А. Зацний, С. І. Алаторцева, Ю. Н. Антюфєєва, І. М. Василюк, В. В. Виноградов, П. І. Каращук, В. Н. Комісаров, М. Ф. Алефіренко, І. В. Арнольд, О. І. Бабій та інші.

Англійськомовні фразеологізми опрацьовані і лексикографічно, насамперед у таких словниках як “Longman Idioms and Phrasal Verb

Dictionary", "Dictionary of Idioms and their Origins", "Book of Idioms A to Z", "English Vocabulary for Lawyers" та ін.

Попри значний інтерес до проблематики фразеологізмів та велику кількість присвячених їх наукових праць, у лінгвістиці досі є дискусійні положення. Зокрема, не остаточно вирішеним є питання про особливості англомовної лексики, яка пов'язана із злочинністю.

Розгляд особливостей даної специфіки лексики є вагомою темою дослідження та залишається актуальною й на сьогоднішній день, адже злочинність насамперед є відносно масовим, історично мінливим, соціальним і кримінально-правовим явищем, яке являє собою цілісну сукупність всіх злочинів, вчинених на певній території за відповідний період часу. Наразі, на превеликий жаль, злочинність не є новинним явищем у нашій країні, зокрема, та в світі, в цілому.

Наукова новизна полягає у спробі власного дослідження особливостей новітньої англомовної лексики та фразеології, пов'язаної із злочинністю та її перекладу.

Об'єктом дослідження є англомовні фразеологізми, які пов'язані із злочинними діяннями.

Предметом дослідження є структурні характеристики англомовних фразеологізмів, які пов'язані із злочинними діяннями.

Метою дослідження є розкриття особливостей новітньої англомовної лексики та фразеології, пов'язаної із злочинністю та її переклад.

Для дослідження поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

1. визначити теоретико-методологічні засади, зокрема, окреслити поняття «неологізму», їх види, причини виникнення, основні функції, процес входження неологізмів в систему мови;

2. проаналізувати особливості новітньої фразеології англійської мови, зокрема, фразеології, що пов'язана із кримінальною сферою;

3. окреслити способи перекладу та методику дослідження в теорії перекладу;

4. проаналізувати шляхи та способи утворення інновацій англійської мови кримінальної сфери;

5. виявити, проаналізувати та описати інновації відповідно до тематичної класифікації неологізмів кримінальної сфери та особливості перекладу.

Матеріалом дослідження стали англомовні фразеологізми, які пов'язані з кримінальною сферою, відібраних, зокрема, з словників сучасної англійської мови, таких як: «Англо-український юридичний словник», "English-Ukrainian Law Dictionary", "Longman Dictionary of English Language and Culture", "Legal Terms and Definitions".

Методи дослідження. Дослідження здійснювалось на основі використання таких методів та прийомів: лінгвістичного спостереження, аналізу та синтезу, описового та компонентного методів, методу аналізу словникових дефініцій.

Практична значущість полягає у тому, що результати дослідження даної роботи можливо використовувати під час проведення семінарських занять з лексикології та практичних занять з англійської мови, зокрема, та на практичних заняттях з вивчення юридичної англійської мови, в цілому.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, трьох розділів висновків та списку використаних джерел.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості щодо сутності поняття «неологізму», розкриваються їх види, основні функції та процес входження неологізмів в систему мови. Також окреслюється аналіз загальних способів перекладу та методики дослідження в теорії перекладу.

Другий розділ розкриває питання лінгвальних особливостей неологізмів кримінальної сфери, зокрема, шляхи та способи утворення інновацій англійської мови кримінальної сфери та особливості її нової фразеології.

Третій розділ містить аналіз неологізмів кримінальної сфери відповідно до тематичної класифікації, яка складається з інновацій, які відбивають тероризм та боротьбу з ним; інновацій, які пов'язані із кіберзлочинністю; інновацій, які пов'язані із економічною злочинністю; інновацій, які пов'язані із злочинами проти особистості; інновацій, які пов'язані із наркозлочинністю; інновацій, які пов'язані із злочинністю сексуального характеру; інновації, які пов'язані із покаранням за вчинення злочинів. Також описані особливості перекладу інновацій англійської мови кримінальної сфери.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок – 69, кількість використаних джерел – 76.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ

1.1 Основні поняття неології: неологізми, їх види, причини виникнення, функції та процес входження неологізмів в систему мови

Англійська мова як й інші не могла не відреагувати на зміни в суспільному житті носіїв, викликаних новими реаліями XXI сторіччя, подіями глобального масштабу. Оскільки поповнення словникового складу англійської мови здійснювалося в основному шляхом використання власних мовних ресурсів, як наслідок виникла і доконечна потреба збагачення цих ресурсів і механізмів [Антрушина 2001, с. 52].

Якщо в 90-і роки XX сторіччя серед головних «постачальників» інновацій відзначали політику, мас-медіа й інтернет, то на початку нового сторіччя інноваційні мовні процеси на лексико-семантичному рівні найбільш активно відбувалися в тих сферах, що знаходяться під впливом таких макросоціальних чинників, як інформаційна революція, економічні перетворення, міжнародний тероризм та боротьба з ним, проблеми охорони навколишнього середовища, дискримінації в суспільстві та інші [Русанівський 1989, с. 47].

Важливим для дослідників процесів збагачення словникового складу є саме поняття «неологізм», іншими словами – інновація.

Поняття «неологізм» або «новотвір» включає в себе новостворений термін, авторське слово або фразу, що перебуває в процесі входження в загальне використання і ще не включена до державної та загальновживаної мови [Воробьёва 2019, с. 158]. Взагалі за своєю суттю неологізми являють собою історично змінну категорію як один з розрядів пасивного словника, тобто вони є одиницями, які ще не встигли ввійти або вже не ввійдуть до

активного слововжитку, так як, виникнувши, майже одразу ж і зникли та сприймаються як нові слова до тих пір, поки названі ними поняття не стануть загальновживаними [Жирова 2017, с. 95].

Перетворення подібних одиниць в одиниці загальної мови робить їх інноваціями як із погляду розвитку словникового складу, так і в зв'язку з їх сприйняттям у якості неологізмів більшістю носіїв, оскільки раніше вони були відомі лише незначній їх частині.

Отже, під неологізмами англійської мови варто розуміти слова і словосполучення, що сприймаються носіями літературної мови окремого національного варіанта як нові (за формою або за змістом) та які поділяються на такі види, як загальномовні та індивідуальні (авторські). Загальномовні неологізми, в свою чергу, поділяються ще на два види – лексичні та семантичні.

Види неологізмів:

1) загальномовні неологізми називають нове поняття, виконують номінативну функцію, і, в свою чергу, поділяються на:

а) лексичні неологізми – нові слова, утворені за наявними в мові моделями або запозичені з інших мов, наприклад: пропрезидентський, пострадянський, райтер;

б) семантичні неологізми – нові значення вживаних раніше в мові слів, наприклад: наші (члени фракції «Наша Україна»), зелені (захисники природи), зелені (долари).

2) індивідуальні (авторські) – дають іншу, емоційно-експресивну назву поняттю. Як правило, ці неологізми «зберігають» за собою авторство й завдяки своїй образності не переходять до розряду загальномовних [Сенько 2001, с. 137].

Також, варто додати, що неологізмами можуть бути також абревіатури. Абревіатури – досить нове явище в лексичному розвитку мов.

Позитивною рисою їх використання є саме той факт, що значний обсяг інформації передається за допомогою меншої кількості знаків.

Негативною рисою є те, що їх використання призводить до штучності або незрозумілості мовлення [Чумак 2017, с. 89]. Так, наприклад, до таких абревіатур відносяться: ЄС – Європейський союз, НБУ – Національний банк України, ОДА – обласна державна адміністрація, КПК України – Кримінальний процесуальний кодекс України, КК України – Кримінальний кодекс України та інші.

Окрім зазначеного, до неологізмів і в сучасній мові належать й оказіоналізми.

Оказіоналізми – слова, що утворюються за наявними у мові моделями, але не використовуються в загальновживаному словнику. Вони мають індивідуальний характер, вживаються лише в умовах певного контексту, який дає змогу розкрити їхнє значення. Прикладами оказіоналізмів є: беркутівець, приватбанківець та інші [Антюфеева 2004, с. 17].

Що стосується причин появ неологізмів, то можна сміливо виділити основні з них, а саме:

1) потреба називати нові предмети, явища, поняття, наприклад: айфон, смартфон, таймшит, серфінг та інші. – IPhone, smartphone, timesheet, surfing.

2) потреба замінити назви на більш точніші, зрозуміліші, тобто такі, які б більше відповідали нормам сучасної мови (лексичні неологізми), наприклад: екземпляр – примірник.

3) набуття словами, що вже існують у мові, нових значень (семантичні неологізми), наприклад: акцептувати (прийняти рахунок, вексель до платежу) – акцептувати (ін. схвалювати);

4) бажання дати предметові чи явищу свіжу образну назву, яка більше відповідає світосприйманню автора (індивідуальні чи авторські неологізми) [Воробьёва 2019, с. 161].

Хотілося б зауважити, що неологізми з’являються в мові, по-перше, як власне новотворення – шляхом словотворення на основі наявних у цій мові морфем, переосмислення слова та лексикалізації словосполучення, по-друге, як відносні новотворення – внаслідок запозичення мовних одиниць з

інших мов та переходу їх до загальнонародної мови з вужчих стильових сфер або територіальних різновидів, а також актуалізації застарілих слів.

Неологізми служать, з одного боку, для номінації нових чи ще не названих понять, реалій, а з іншого – для заміни попередніх найменувань новими, зумовленої різними чинниками – тенденцією до мовної економії, уніфікації номінативних моделей, виразнішого, точнішого найменування, експресивно-стилістичного оновлення, з соціальних, політичних, економічних та інших причин.

Ознаками входження неологізмів у мову слід вважати їх «рекурентність», тобто здатність відтворення поза первісного контексту, участь у семантичних і словотворчих процесах. Семантична і лексико-фразеологічна деривація на базі певної інновації (вона також повинна носити рекурентний характер) свідчить, безумовно, про входження такої інновації в лексико-семантичну систему. Чинник часу, «довговічність» неологізму безумовно є показником його «узуальності» – закріплення в мові. Лексикографи вважають: для того, щоб потрапити в словники, неологізми повинні з’явитися в різних друкованих джерелах протягом цілого ряду років [Елисеева 2003, с. 71].

1.2 Особливості новітньої фразеології англійської мови

Англійська мова має тисячолітню історію. За цей час у ньому накопичилася велика кількість висловів, які люди знайшли вдалими, влучними та красивими. Так і виник особливий шар мови – фразеологія, сукупність стійких виразів, що мають самостійне значення. Вивчення англійської широко поширене нашій країні.

Хороше знання мови, зокрема й англійської, неможливе без знання його фразеології. Знання фразеології надзвичайно полегшує читання як

публіцистичної, так і художньої літератури. Розумне використання фразеологізмів робить мову більш ідіоматичною.

За допомогою фразеологічних висловів, які перекладаються дослівно, а сприймаються переосмислено, посилюється естетичний аспект мови. За допомогою ідіом, як за допомогою різних кольорів, інформаційний аспект мови доповнюється чуттєво-інтуїтивним описом нашого світу, нашого життя.

Світ фразеології сучасної англійської мови великий та різноманітний, і кожен аспект його дослідження, безумовно, заслуговує на належну увагу. Англійська фразеологія відрізняється багатством функціонально-стильових та емоційно-експресивних синонімів.

Вивчення особливостей фразеології на сучасному етапі розвитку англійської мови є одним із актуальних питань лінгвістики. Завдяки своєму багатому стилістичному потенціалу та неповторним образним ознакам фразеологічні одиниці широко використовуються в усіх типах дискурсу [Алефіренко 1987, с. 137].

Фразеологія представляє собою розділ мовознавства, який вивчає лексично-неподільні поєднання слів.

Фразеологією також називають сукупність властивих мові усталених зворотів і висловів [Алаторцева 1998, с. 597].

Об’єктом дослідження фразеології як розділу мовознавства є стійкі вислови, їх семантика, структура, походження, роль у мові, взаємозв’язок із іншими мовними одиницями, зокрема словом і реченням [Арнольд 2012, с. 296].

Одиницею фразеологічної системи називається фразеологізмом (лексико-граматична єдність двох і більше граматично оформлених компонентів), особливостями котрого є наступні елементи:

1) лексичне значення виражається сполученням кількох слів, значення фразеологізму єдине;

2) постійне відтворювання одного й того самого компонентного складу;

3) характеризуються стійкістю граматичних категорій;

4) слова у складі фразеологізмів мають часто переносне значення;

5) контекстуальна обумовленість вживання [Берловська 2006, с. 61].

Стилістична забарвлення фразеологізмів, як і слів, зумовлює закріплення в певному стилі промови. У цьому складі фразеології виділяється дві групи фразеологізмів: загальновживані фразеологізми, які мають постійного зв'язку з тим чи іншим функціональним стилем і функціонально закріплені фразеологічні одиниці [Золотова 2000, с. 163].

До перших можна віднести, наприклад, такі: from time to time – іноді, або ж: far and away - набагато, значно. Вони знаходять застосування як у книжковій, так і в розмовній мові.

На відміну від загальновживаної лексики, що представляє дуже значну частину англійської мови та словника, загальновживана фразеологія за кількістю одиниць займає скромне місце у всій масі англійських фразеологізмів [Виноградов 1977, с. 237]. Функціонально закріплені фразеологізми стилістично неоднорідні: їх парадигми відрізняються ступенем експресивності та виразністю емоційних властивостей.

Найбільший стилістичний пласт фразеології складає розмовна фразеологія, яка використовується переважно в усній формі спілкування, а в писемному мовленні – у художній літературі: up one's sleeves – аби як [Олійник 2008, с. 143].

Приналежні до неї фразеологізми часто даються в тлумачних словниках без стилістичних послідів, проте, все ж таки виділяються на тлі загальновживаних фразеологізмів яскравим розмовним забарвленням, трохи зниженим, фамільярним відтінком у звучанні.

Розмовні фразеологізми, як правило, образні, що надає їм особливої експресії, жвавості та яскравості. Просторова фразеологія, загалом близька до розмовної, відрізняється більшою заниженістю, наприклад: to peek up one's nose – задирати ніс [Олійник 2008, с. 144].

Ще різкіше звучить грубо-просторічна фразеологія. До її складу входять лайливі стійкі поєднання, що представляють грубе порушення мовної норми.

Інший стилістичний пласт утворює книжкова фразеологія. Вона використовується в книжкових функціональних стилях, переважно в письмовій мові. У складі книжкової фразеології виділяється наукова, що являє собою складові терміни: center of gravity – центр тяжіння [Смирницкий 1956, с. 109].

Книжкових фразеологізмів в англійській набагато менше, ніж розмовних. Так, наприклад, з п'яти тисячі фразеологізмів, наведених у «Фразеологічному словнику англійської мови» за редакцією Джона Блекмора, тільки шістдесят мають позначку «книжкове». До цього числа входить не тільки фразеологія, а й фразеологізовані вирази, взятих з науково-термінологічних та професійних систем, що вживаються у переносному значенні: bring to naught/nothing – зводити нанівець, або ж: lay it on thick – згущувати фарби [Виноградов 2004, с. 128].

Книжкове забарвлення також мають і фразеологізми, що прийшли в мову з суспільно-політичної, публіцистичної та художньої літератури: spirit of the law – дух закону.

На особливу увагу заслуговує стилістична характеристика фразеологічних засобів з погляду емоційно-експресивної.

Вся фразеологія ділиться на дві групи: нейтральна та експресивно-забарвлена.

Нейтральних фразеологізмів небагато: openmeeting – відкриті збори, або ж: New Year – новий рік. Вони входять до складу загальновживаної фразеології, функціонально не закріпленої.

Великий стилістичний пласт складають фразеологізми з яскравим емоційно-експресивним забарвленням, яке обумовлене їх метафоричністю, використанням у них різноманітних виразних засобів. Фразеологізми розмовного стилю забарвлені у фамільярні, жартівливі, іронічні, зневажливі тони: like a bolt from the blue – як сніг на голову [Василюк 2004, с. 103].

Книжковим фразеологізмам властиво піднесене, урочисте звучання: to live this world – піти з життя, покинути тлінний світ.

Таким чином, можна зробити висновок, що особливість фразеологізмів англійської мови полягає саме в тому, що вони різноманітні та кількість їх надто велика.

Англійська фразеологія відрізняється багатством функціонально-стильових та емоційно-експресивних синонімів. З допомогою фразеологічних висловів англійської, які перекладаються дослівно, а сприймаються переосмислено, посилюється естетичний аспект мови. За допомогою ідіом, як за допомогою різних кольорів, інформаційний аспект мови доповнюється чуттєво-інтуїтивним описом нашого світу, зокрема, та нашого життя, взагалі.

1.3 Способи перекладу

Перш за все необхідно зазначити, що у широкому сенсі поняття «переклад» являє собою саме відтворення оригіналу засобами іншої мови із збереженням єдності змісту і форми. Ця єдність досягається цілісним відтворенням ідейного змісту оригіналу в характерній для нього стилістичній своєрідності на іншій мовній основі. Шлях до досягнення такої єдності не лежить через встановлення формальних відповідників. Зіставлення засобів різних мов, навіть найбільш віддалених, можливе лише шляхом зіставлення функцій, які виконують різні мовні засоби [Алимов 2005, с. 93]. Звідси точність перекладу полягає у функціональній, а не формальній відповідності оригіналу.

При перекладі не лише не передається ціннісна картина, а повністю змінюються оціночні сенсорні метафори.

Окрім того, текст як відображення концептуальної картини світу автора не може бути цілком адекватним концептуальній картині світу читача.

Переклад є однією з важливих форм міжкультурних взаємин, оскільки знання іноземних мов і в давні часи, і сьогодні не можна назвати масовим,

перекладачі виступають посередниками між народами, які спілкуються в найрізноманітніших сферах життя. Окрім посередницької функції, перекладні твори виконують і творчу, продуктивну місію, бо завжди були важливим стимулом розвитку національних мов, літератур, культур [Швейцер 1973, с. 132].

В теорії перекладу розглядалися різні способи або шляху переходу від одиниць однієї мови до одиниць іншої мови.

Так, Т. Р. Левицька виділяє два процеси перекладу – власне переклад та інтерпретацію. У першому випадку здійснюється безпосередній перехід від знаків однієї мови до знаків іншого без звернення до реальної дійсності, тобто без аналізу того фрагмента дійсності, який описується в даному сегменті тексту. У другому випадку перекладач, аналізуючи значення мовних знаків оригіналу, усвідомлює, який саме фрагмент дійсності описаний в оригіналі, а потім описує цей же фрагмент, користуючись засобами мови перекладу. Тобто в процесі інтерпретації перекладач як би виходить в реальну дійсність, а потім повертається до системи мови, але вже мови перекладу [Олійник 2008, с. 143].

Багато авторів розглядають будь-який переклад як перетворення або міжмовну трансформацію, адже в результаті будь-якого перекладу змінюється план вираження [Комиссаров 2005, с. 299].

Отже, можна стверджувати, що кожен переклад є трансформаційним. Твердження, що переклад є трансформація, надає самого терміну «трансформація» небажану багатозначність.

Виходить, що трансформація – це і є перетворення одиниць однієї мови в одиниці іншої мови, тобто є певною перекладацькою операцією, а як наслідок складає і сам процес перекладу. Процесу трансформації перекладу протиставляється так званий інтерлінеарний переклад, тобто переклад, який здійснюється за формально-структурним відповідностям [Швейцер 1988, с. 217].

Таким чином, інтерлінеарний переклад або ж трансформаційний переклад практично і утворює категорію способу перекладу.

Взагалі, головною метою перекладу є досягнення адекватності, тобто передачі смислового змісту оригіналу і повної функціонально-стилістичної відповідності йому. Отже, одним із способів перекладу можна вважати адекватним. Адекватний переклад – це такий переклад, який здійснюється на рівні, необхідному і достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні відповідного плану вираження, тобто норм мови. Для досягнення адекватності перекладачі застосовують різні способи перекладу, основними з яких є транскрибування, транслітерація, калькування та інші [Кунин 1963, с. 7].

В свою чергу, перекладацька транскрипція являє собою формальне пофонемне відтворення вихідної лексичної одиниці за допомогою фонем мови, що перекладає, фонетична імітація вихідного слова. Використання перекладацької транскрипції представляє вихідне слово в перекладному тексті у формі, пристосованій до характеристик мови, що перекладає. Ця трансформація може бути використана при перекладі власних назв чи реалій за відсутності лексичної одиниці [Бабій 2004, с. 127].

Іншим прийомом перекладу є транслітерація, яка виражена у формальному літерному відтворенні вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту мови, що перекладає, це буквена імітація форми вихідного слова. Транслітерацію і транскрипцію використовують для перекладу власних імен, назв народів і племен, географічних назв, найменувань ділових установ, компаній, періодичних видань, назв спортивних команд, стійких груп музикантів, культурних об’єктів та інше [Бархударов 1975, с. 67].

Щодо точного перекладу, то існує думка, що його не існує, оскільки різні мови відрізняються граматичним складом, кількістю слів, національною культурою, тобто чинниками, які мають величезний вплив на спосіб і результати перекладу.

В залежності від комунікативного завдання обирається повний, або скорочений (реферативний) переклад.

Скорочений переклад може застосовуватися до текстів усіх видів: від ділового листа до роману. Він використовується в тих випадках, коли деталі не є комунікативно істотними. Результатом скороченого перекладу є тези, конспекти, реферати, анотації, дайджести тощо. Існує два способи виконання скороченого перекладу: вибірковий або функціональний [Виноградов 2004, с. 179].

Вибірковий переклад полягає у виборі та повному перекладі ключових, на думку перекладача, одиниць вихідного тексту. Всі інші компоненти вихідного тексту вважаються другорядними і не підлягають перекладу взагалі. Достовірність даного перекладу залежить від точності вибору ключових одиниць перекладачем [Виноградов 2004, с. 180].

Функціональний переклад полягає в компонуванні тексту перекладу за допомогою функціонально перетворених одиниць вихідного тексту. Функціональне перетворення може базуватися на лексико-семантичних, граматичних та стилістичних трансформаціях вихідного тексту з метою його скорочення або спрощення. Прикладами такого перекладу можуть бути перекази, адаптації, версії тощо [Виноградов 1977, с. 158].

На відміну від скороченого повний переклад має на меті точне відтворення всіх компонентів вихідного тексту. Найбільш поширеними способами повного перекладу можна вважати буквальний (послівний), семантичний та комунікативний переклади.

Буквальний переклад полягає в послівному відтворенні вихідного тексту. Даний вид перекладу має виключно наукову галузь розповсюдження.

Семантичний переклад має на меті повну передачу контекстуальних значень елементів вихідного тексту одиницями мови перекладу. При цьому необхідно враховувати дві речі: орієнтацію на спосіб висловлювання, притаманний мові перекладу, та прагнення зберегти особливості вихідної форми. Семантичний переклад застосовується до текстів, які призначені для широкого кола спеціалістів: історичні документи, твори високої літератури,

унікальні зразки епосу, технічні інструкції, наукові публікації, юридичні документи [Зацний 2013, с. 197].

Також існує комунікативний спосіб. Це такий шлях передачі вихідної інформації, коли основна увага приділяється не мовному складу вихідного тексту, а його емоційно-естетичному значенню. Даний спосіб застосовується при перекладі художньої літератури, публіцистики, окремих науково-популярних текстів та поетичних творів [Комісарв 1990, с. 78]. Необхідно зазначити, що в чистому вигляді перелічені способи перекладу застосовуються рідко: як правило, використовують різні способи при одному провідному.

1.4 Методика дослідження в теорії перекладу

У широкому сенсі «теорія перекладу» являє собою будь-які концепції, положення і спостереження, що стосуються перекладацької практики, способів і умов її здійснення, різних факторів, що мають на неї прямий або непрямий вплив. У більш вузькому сенсі «теорія перекладу» включає лише теоретичну частину перекладознавства і протиставляється його прикладним аспектам [Алимов 2005, с. 39].

У теорії перекладу розрізняються «загальна теорія перекладу», «приватна теорія перекладу» і «спеціальна теорія перекладу».

Загальна теорія перекладу – розділ лінгвістичної теорії перекладу, який вивчає найбільш загальні лінгвістичні закономірності перекладу, незалежно від особливостей конкретної пари мов, що беруть участь в процесі перекладу, способу здійснення цього процесу та індивідуальних особливостей конкретного акту перекладу [Комісаров 1999, с. 19].

Приватна теорія перекладу – розділ лінгвістичної теорії перекладу, що вивчає лінгвістичні аспекти перекладу з однієї мови на іншу мову [Комісаров 1999, с. 21].

Спеціальна теорія перекладу – розділ лінгвістичної теорії перекладу, який розкриває особливості процесу перекладу текстів різних типів і жанрів, а також вплив на характер цього процесу мовних форм та умов його здійснення [Комісаров 1999, с. 21].

Будучи лінгвістичної дисципліною, теорія перекладу широко використовує дані і методи дослідження інших розділів мовознавства, таких як: граматика, лексикологія, семасіологія, стилістика, соціолінгвістика, психолінгвістика та інші.

Для загальної теорії перекладу особливе значення має те, що на її об’єкт поширюються загальномовознавчі поняття про мову як засіб спілкування, про мову як систему і як сукупність мовленнєвих реалізацій, про двоплановість одиниць мовлення, про належність мови до логічних категорій і явищ реального світу.

Особливо важливими є дані комунікативної лінгвістики про особливості процесу мовленнєвої комунікації, про специфіку прямих і непрямих мовленнєвих актів, про співвідношення смислу, що висловлюється, і смислу, що мається на увазі, у виразі і в тексті, про вплив контексту і ситуації спілкування на розуміння тексту та про інші фактори, що обумовлюють комунікативну поведінку людей [Швейцер 1988, с. 141].

Важливим методом дослідження в лінгвістиці перекладу служить порівняльний аналіз перекладу. Порівняльний аналіз при перекладі - це аналіз форми і змісту тексту перекладу порівняно з формою і змістом оригіналу. Ці тексти являють собою об’єктивні факти, доступні для спостереження і аналізу.

У практиці перекладу встановлюються певні відношення між двома текстами різними мовами (текстом оригіналу і текстом перекладу). При порівнянні цих двох текстів:

1) розкривається внутрішній механізм перекладу;

2) виявляються еквівалентні одиниці обох текстів;

3) встановлюються зміни форми і змісту, що відбулися при заміні одиниці тексту оригіналу еквівалентною їй одиницею тексту перекладу [Смирницкий 1956, с. 54].

При цьому можливе порівняння двох або кількох перекладів одного тексту. Порівняльний аналіз перекладів дає можливість виявити, яким чином перемагаються типові труднощі перекладу, пов'язані зі специфікою різних мов, а також які елементи оригіналу лишаються нереалізованими при перекладі. В результаті одержуємо опис своєрідних «перекладацьких фактів», який і дає нам картину реального процесу перекладу.

Порівняльний аналіз перекладів має за основу припущення, що сукупність перекладів, які виконуються в певний хронологічний період, може бути розглянута як результат оптимального вирішення всього комплексу перекладацьких проблем, що виникли в означений період і існують при наявному рівні розвитку теорії і практики перекладу.

У процесі порівняльного аналізу перекладів також отримується інформація про корелятивність (співвідносність) окремих елементів оригіналу і перекладу. Ця корелятивність зумовлена двома факторами: відношеннями між мовами, що беруть участь у перекладі; позалінгвістичними факторами, що впливають на практику перекладу. Як правило, саме відсутність кореляції елементів обох текстів призводить до помилок у перекладі [Казакова 2000, с. 145].

Окрім цього, можна стверджувати, що результат практики перекладу відбиває його сутність.

Кожен переклад є суб'єктивним у тому сенсі, в якому є суб'єктивним будь-який відрізок мовлення, що є результатом акту мовлення окремої особи (суб'єкта мовлення). Вибір варіанта перекладу залежить від суб'єктивних можливостей і вмінь перекладача. Але суб'єктивність перекладу є обмеженою завдяки необхідності передати якомога повніше зміст тексту оригіналу, а можливість такої передачі залежить від об'єктивно існуючих і не залежних від

перекладача відношень між системами і особливостями функціонування двох мов [Казакова 2000, с. 146].

Таким чином, переклад являє собою суб’єктивну реалізацію перекладачем об’єктивних відношень реальності. Суб’єктивність перекладу не заважає об’єктивному науковому аналізу перекладацької ситуації, тому що суб’єктивність відрізків мовлення або окремих актів мовлення не заважає вилученню з них об’єктивних фактів про систему тієї чи іншої мови.

РОЗДІЛ 2
ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕОЛОГІЗМІВ КРИМІНАЛЬНОЇ СФЕРИ

2.1 Шляхи та способи утворення інновацій англійської мови кримінальної сфери

Однією з актуальних проблем сучасного мовознавства залишається дослідження співвідношення мови та культури, оскільки мова є дзеркалом культури, в якому відбивається суспільна самосвідомість, спосіб життя, традиції, мораль, система цінностей і світогляд. Протягом останніх десятиліть в світі, зокрема в англомовних країнах, увагу до себе привертає масштабний процес неологізації мови, тобто витворення в ній нових слів, що позначають новітні явища дійсності, що до того не мали слів для свого позначення в мові. Не є винятком і сучасна англійська мова.

Поповнення словникового складу англійської мови в перші роки нового сторіччя, як і в останні десятиліття в цілому, здійснювалося майже винятково за рахунок власних мовних ресурсів шляхом лексичної і семантичної деривації, тобто шляхом ствонення нових і зміни значення вже існуючих одиниць. Продовжує діяти тенденція до зниження питомої ваги запозичень серед неологізмів англійської мови: надходження з інших мов в останнє десятиліття складають приблизно 2% [Русанівський 1989, с. 27].

Аналізуючи активність різних способів словотвору, необхідно зазначити, що підрахунки свідчать про значне зростання кількості афіксальних і складних неологізмів. Так, за допомогою афіксації і словоскладання в останній час було утворено понад 65% усіх лексичних неологізмів, тоді як у

сорок-п’ятдесят років тому, ці два способи постачали лише 46-47% інновацій.

Стрімкий розвиток юридичної сфери, зокрема і кримінальної, яка безпосередньо являється одною із основних сфер юриспруденції, у США та інших англомовних країнах у XX та XXI ст.ст. сприяв появі великої кількості нових понять та реалій, що, в свою чергу, зумовило виникнення незчисленної кількості термінів на їх позначення [Зацний 2004, с. 68].

На очах сучасного покоління відбувається перенос «епіцентру» життя суспільства з реального світу в реальність умовну та/або віртуальну. Це, на думку лінгвістів, сприяє процесам глобалізації та всесвітньої інтеграції, що, в свою чергу, призводить до зміцнення позиції англійської мови як мови інтернаціональної комунікації.

Англомовні юридичні терміни зі сфери кримінального права активно вивчаються вітчизняними та зарубіжними мовознавцями. Головна складність дослідження юридичної термінолексики англійської мови та будь-якої іншої мови полягає в тому, що вона знаходиться в процесі безперервного розвитку, динамічних змін, постійній появі нових терміноодиниць. Особливістю юридичних термінів є також те, що вони, на відміну від інших наукових і технічних термінів, у результаті глибокого проникнення у всі сфери життя суспільства, поступово втрачають вузькоспеціальний характер функціонування та стають здобутком загальнолітературної мови [Зацний 2013, с. 15].

Як зазначає П. І. Каращук, останнім часом, з одного боку, в мові спостерігається використання численних способів утворення нової лексики, які відображають словотвірні та семантичні процеси, що відбуваються в мові в даний період. З іншого боку, формування семантики неологізму служить результатом лінгво-креативної діяльності, пов’язаної з переходом нової одиниці з індивідуального конкретного вживання в використання мовною спільнотою [Каращук 1997, с. 197].

Найбільш характерними способами утворення неологізмів в сучасній англійській мові є словоскладання, конверсія й зміна значень слів.

Всі неологізми, їх морфологічна структура і характер значення формуються в межах словотворчих традицій. Стимулом для утворення нового слова є гостра потреба у створенні неологізму [Латишев 2001, с. 49].

Сучасна англійська мова має в своєму розпорядженні кілька способів утворення нових слів, до числа яких відносяться наступні: словоскладання, конверсія, афіксація, зворотне словотворення; лексико-семантичний спосіб, чергування звуків і перенесення наголосу в слові (фонологічний спосіб) і т.д.

Однак не всі перераховані способи використовуються в однаковій мірі. До найбільш частих способів утворення відносяться: афіксальних спосіб, словоскладання, конверсія, скорочення, запозичення, зворотна деривація і абревіація.

Термін «словотворення» можна інтерпретувати двома способами: з одного боку, словотворення – це система способів і засобів для генерації нових слів відповідно до визначених моделей, а з іншого боку, це вчення про способи і засоби створення нових лексичних одиниць, а також про структуру словотвору вже створених слів [Комиссаров 2004, с. 28]. Думки лінгвістів про кількість методів словотвору різні. Це може бути пов’язано з тим, що різні методи змінюють свою продуктивність і можуть бути більш-менш продуктивними або навіть перестати використовуватися протягом тривалого часу.

За словами В. В. Єлісєєвої, в сучасних умовах найбільш продуктивними є такі методи словотворення: афіксація (модель «основа + афікс»), словоскладання (модель «основа + основа»), конверсія (модель V>N або N>V), реверсія (модель «основа – квазіафікс»), словозлиття і скорочення [Мишутинская 2017, с. 70].

Інші методи (наприклад, чергування або подвоєння) вважаються вторинними і непродуктивними.

Традиційно дослідники виділяють три групи методів словотворення, засновані на результаті: творення слова, яке включає в себе афіксацію, реверсію і конверсію (результатом якої є похідне слово), словосполучення

(результат – складне слово) і скорочення (результат – скорочення, акронім) [Зацний 2013, с. 115].

За твердженням науковців, функціонування неологізмів як засобу найменування об'єктів дійсності, які знову виникають або на лаконічніше і виразніше позначення вже названих предметів зумовило їх структурні характеристики, які безпосередньо пов'язані зі способами створення даних одиниць.

Афіксація як найбільш поширений метод словотворення неологізмів передбачає спосіб утворення слів шляхом приєднання до основи різних афіксів: префікса, суфікса. В неологізмах кримінальної сфери юриспруденції актуалізується багато афіксів.

Так, афіксоїд cyber- до кінця 80-х років XX століття функціонував в англійській мові в складі лише кількох слів спеціального характеру. Масове виробництво «кібернеологізмів» в англійській мові почалося в 90-ті роки XX століття у зв'язку з винятковою роллю Інтернету у суспільстві. Вже на самому початку нового століття вчені зазначали, що кількість інновацій з елементом cyber- не піддається точним підрахункам. Британський лінгвіст М. Квініон називає вибух таких неологізмів «кіберчумою» – cyberplague [Щепотина 2002, с. 110].

Афіксоїд cyber- поряд із загальним значенням «пов'язаний з комп'ютерною технікою» нерідко вживається в більш вузькому значенні, а саме: пов'язаний з мережою Інтернет та такий, що здійснюється через міжнародну інформаційну комп'ютерну мережу.

Саме на базі елемента cyber- останнім часом було створене таке масштабне поняття, як "cybercrime" – кіберзлочинність, що являє собою суспільно небезпечне винне діяння в кіберпросторі та/або з його використанням, відповідальність за яке передбачена приписами чинного законодавства про кримінальну відповідальність, зокрема, кримінального кодексу чи кримінального процесуального кодексу, та/або яке визнано злочином міжнародними договорами [Слепович 2002, с. 178].

Саме з виокремленням злочинів, що пов’язані із мережею Інтернет поступово почали з’являтися у юридичній лексиці такі неологізми, як:

– cyber-attack – кібератака, або ж наступальний маневр, що спрямований на обчислювальні пристрої, інформаційні системи, інфраструктури та кіберінфраструктури або мережі;

– cybersecurity – комп’ютерна безпека;

– cybersex trafficking – торгівля кіберсексом (пряма трансляція сексуальних актів із примусом або зґвалтування);

– cyberterrorism – кібертероризм;

– cyberwarfare – кібервійна націлювання на комп’ютери та мережі під час війни;

– cyberbullying – кібербулінг, знущання або переслідування з використанням електронних засобів;

– cyberstalking – кіберпереслідування, використання Інтернету чи інших електронних засобів для переслідування або переслідування особи, групи чи організації;

– cyberforce – кіберсила, це військова галузь, присвячена кібервійні, кібербезпеці та протидії кібервійні та ін.

При цьому слід враховувати такий мовний феномен, як міжрівнева функціональна омонімія, тобто елемент cyber за своєю суттю фактично функціонує в англійській мові як лексична одиниця (на лексичному рівні), так і як афікс (на морфемному рівні) [Якобсон 1978, с. 17].

Серед нових афіксів лінгвісти також відзначають і елемент execu- (скорочення слова executive), що виконує роль префікса і бере участь у таких інноваціях, як execucrime – виконавчий злочин.

Окрім зазначеного, хочу зазначити щодо префіксації, яка являє собою творення нових лексем або форм слова за допомогою префіксів super-, anti-, re-, non-, pre- та ін., наприклад:

– non-suit – ухвала судді за позовом, коли позивач не приступив до

судового розгляду у призначений час або надав усі свої докази і, на думку судді, відсутні саме ті, які могли б підтвердити позицію позивача;

– anticipatory breach – випереджувальне порушення, коли сторона контракту відмовляється від своїх зобов'язань за цим договором до повного виконання цих зобов'язань;

– recover – отримати грошове рішення в судовому процесі;

– supersedeas – наказ апеляційного суду, який наказує нижчому суду не виконувати або не продовжувати вирок чи вирок до ухвалення рішення по апеляції або до подальше рішення апеляційного суду;

– superseding cause – «причина, що перебуває у зв'язку» або «попередня причина», яка є подією, що відбувається після початкової дії, що призвела до чогось, і спричиняє це саме явище;

– preliminary hearing – попереднє судове засідання, тобто слухання з метою визначення того, чи мають особу, яку обвинувачують у тяжкому злочині, судити за інкримінований йому злочин на основі наявності істотних доказів того, що саме ця людина вчинила конкретний злочин, та ін. [Науменко 2011, с. 108].

Суфіксація – утворення слів за допомогою додавання суфіксів -ize, -ism, -er, - able, -less, наприклад:

– to weaponize – використовувати у військових цілях;

– probable cause – ймовірна причина, достатні підстави, засновані на відомих фактах, щоб вважати, що злочин був вчинений;

– reasonable doubt – не впевненість у винності підсудного;

– reckless – необережність, як у справах про недбалість, так і у кримінальних справах, необережні аж до неуважності до наслідків (найчастіше це стосується дорожнього проступку як «необережне водіння», а також використання вогнепальної зброї) [Корунець 2001, с. 378].

Зауважую, що продуктивними, протягом того чи іншого періоду часу, прийнято вважати ті словотворчі засоби, за допомогою яких нові слова

утворюються протягом цього періоду. Отже, тільки наявність неологізмів, утворених за допомогою певного афікса, може служити критерієм його продуктивності. Так, наприклад, слово muslimicide – масове вбивство мусульман утворене шляхом складання слова muslim і суфікса -cide. Лексема femicide / gaycide / blackcide – масове вбивство жінок / гомосексуалістів / афроамериканців: The incongruent term «femicide» is not only demagogic but also illegal - but again, to make a mockery of the law is the trend nowadays. So what's next in the agenda ... gaycide, blackcide, Muslimcide [Кунин 2005, с. 728].

Таким чином, загальна словотворча модель афіксації може бути представлена формулою «основа + афікс». Результат словотворчого процесу при афіксації - похідне слово.

Окрім цього, хотілось би виділити такий спосіб словотворення, як словоскладання.

Словоскладання – це спосіб словотворення, при якому відбувається злиття двох і більше основ, в результаті чого утворюється складне слово. Прийнято вважати, що одним з найбільш поширених і універсальних способів словотворення в англійській мові є словоскладання. Воно демонструє специфіку мови, оскільки поряд з універсальними рисами мова володіє особливостями, характерними тільки для конкретної мови. Як відомо, більшу частину всіх новоутворень в сучасній англійській мові складають складні слова. Процес словоскладання є зіставлення двох основ, як правило, омонімічних словоформ [Каращук 1997, с. 36].

Серед найпоширеніших неологізмів даного словотворення у сфері кримінального права можна виокремити наступні: law-abiding – законослухняний, lawsuit – позовна заява, lesser-included offense – злочин, який підтверджується тими ж фактами, що й більш тяжкий злочин [Сидорова 2015, с. 273].

Отже, наведеним визначено, що стрімкий темп трансформацій суспільного життя знаходить своє відображення у мові. Щороку словники актуального слововживання поповнюються численними новими лексемами,

які позначають те чи інше явище дійсності, що утворилося відносно нещодавно, і, відповідно, ще не встигло отримати назву у певній мові.

Уточнено, що в юридичній мові, зокрема у кримінальній сфері, найчастіше спостерігається використання таких способів утворення нової лексики, як афіксація та словоскладання, які відображають словотвірні та семантичні процеси, що відбуваються в мові в даний період. З іншого боку, формування семантики неологізму служить результатом лінгво-креативної діяльності, пов'язаної з переходом нової одиниці з індивідуального конкретного вживання в використання мовною спільнотою.

2.2 Особливості нової фразеології кримінальної сфери

Англійська мова з погляду наявності у його широкій системі фразеологізмів і фразеологічних оборотів є, мабуть, однією з найбагатших мов світу.

Фразеологізми займають величезний пласт у його структурі. Всі події, що відбуваються у житті безумовно відображаються у фразеології: політичне життя, робота, освіта, культурні події, повсякденне життя – лише неповний список тем, відображених в англійських фразеологізмах. Багато які слова зі сплином часу застарівають, але на зміну їм незмінно приходять нові, живі, яскраві та більш дотепні.

Отже, можна з упевненістю сказати про те, що фразеологічна система англійської мови з кожним днем все більш розвивається, набуває нових обрисів, збагачується сама і збагачує внутрішній світ кожного із нас як окремого індивідуума.

Відсоток наявності фразеологізмів у мові тісно пов'язаний із показником розвитку культури того чи іншого народу, оскільки фразеологізми та їх етимологія є виразом цієї самої культури. Але не можна продовжувати

вживати в живій розмовній промові всі фразеологізми без винятку. Багато які з них з часом старіють і їх вживання може здатися смішним. Особливо це стосується тих, хто вивчає іноземну мову, так як переклад цих самих фразеологічних одиниць становлять значні труднощі [Зацний 2013, с. 67].

Немає готових «рецептів» для перекладу фразеологізмів. Тому необхідно детальне дослідження різних груп фразеологізмів та розробка методів та прийомів їхнього перекладу. В даний час досить велика кількість досліджень присвячена фразеологізм різних груп. Також велике значення має впорядкування результатів таких робіт та видання різноманітних словників та довідників.

Розглянемо особливості англомовних фразеологізмів кримінальної сфери.

Так, наприклад, словосполучення dual use уже кілька десятиліть вживалося в значенні «здатний бути використаним як у мирних, так і у воєнних цілях». Цей напівевфемістичний вислів ще більш «косметизує» свою реальну семантику в останні роки, оскільки він частіше усього імплікує поняття «здатний бути використаним для розробки зброї масового знищення». Принагідно відзначити, що з'являються евфемізми і для позначення носіїв зброї масового знищення. Так, міжконтинентальні балістичні ракети (з ядерними боєголовками) іменуються «зброєю глобального радіуса» - global reach weapons [Алимов 2004, с. 37].

Виникає поняття «франкізного тероризму» (franchise terrorism), тобто тероризму, здійснюваного злочинними елементами, які формально не належать до терористичної організації або руху, але поділяють їх ідеї, і виступають від їх імені. Розповсюдженими стають і «гіперболозовані» характеристики таких понять, як «тероризм моди» (fashion terrorism), «акустичний тероризм» (acoustic terrorism), «культурний тероризм» (cultural terrorism) [Алимов 2004, с. 88]. Подібні утворення свідчать про сучасне «зловживання» словом terrorism, яке може сполучуватися із самими різними аттрибутами.

На противагу, з антитероризмом пов'язані такі «президентські» інновації, як, наприклад, вираз freedom-loving coalition для позначення країн-союзників США в боротьбі з «державами-спонсорами тероризму», зворіт women of cover, який Джордж Буш став уживати стосовно жінок-мусульманок, а також стійке словосполучення terrorist underwold, що вводить поняття підпільного світу терористичних організацій [Жукова 2019, с. 107].

Значне місце займає нова фразеологія суспільної сфери, насамперед, такої, що співвідноситься з расовими, етнічними, гендерними проблемами англомовних країн. Наразі, факти свідчать про реальне проявлення дискримінації певних расових етнічних спільнот, особливо афроамериканців.

В академічних і наукових джерелах дотепер ігнорується їх роль в історії Америки, оскільки в них концентрується увага не на розкритті внеску видатних осіб, незалежно від їх раси та етносу, а на вихваленні самої Америки.

І досі у США діє «правило одної краплі крові» (one-drop rule), тобто найменша домішка «африканської крові» дає підставу відносити громадянина США до категорії «чорношкірого». Словосполучення racial profiling у сучасному вживанні вводить поняття стереотипного, упередженого ставлення до представників певних расових, етнічних, релігійних груп як до злочинців. З дискримінацією афро-американців пов'язаний і вираз driving while black «дискримінація чорношкірих водіїв, які стереотипно вважаються потенційними правопорушниками» [Asante 2003, p. 153].

Тісно із кримінальної сферою пов'язана, наприклад, використання комп'ютерної техніки, яка, в свою чергу, широко використовується в криміналістиці, наприклад, для «біометричної ідентифікації» (biometric identification). З такою ідентифікацією пов'язана ціла низка неологізмів: affective computing, biometric ID, facial technology. Зокрема, революцією в судовій практиці називають комп'ютеризовану ілюстрацію під час слухання справи подій і свідчень у вигляді фільму - forensic animation [Brings 2005, p. 153].

Значну частку усталених словосполучень номінативного характеру побудовано також за такою моделлю як: black robe disease – «високомірність як риса, притаманна суддям». If some judges adopt the starchy demeanor and arrogant air that lawyers jokingly refer to as “black-robe disease”, Tom Porteous rarely surrendered his easygoing ways in two decades as a state and federal jurist [Шевченко 2007, с. 31].

Інформація щодо використання мобільного телефону, Інтернету, кредитних карток дає можливість стежити за життям громадян. Вона одержала позначення data shadows. Все частіше спостерігаються випадки, коли інформація приватного характеру може потрапляти в руки «третьої сторони». Дане явище одержало найменування data spills. Розробляються удосконалені програми, що дають можливість викрадення інформації приватного характеру.

Так, неологізм packet sniffer позначає програму, що простежує рух інформації з метою оволодіння паролями, номерами кредитних карток тощо, а інновація password trap вживається для позначення програми на веб-сайті, що використовує легітимний на вид інтерфейс для оволодіння паролями користувачів. Відомим різновидом комп’ютерних злочинів стає «викрадення особистості» (identity theft). Шахраям достатньо знати прізвище і номер картки соціального страхування певної людини, щоб шляхом маніпуляцій через Інтернет одержувати від імені цієї людини кредити, замовляти товари і послуги. Нове словосполучення identity theft industry підкреслює існування цілої індустрії комп’ютерного шахрайства [Бесараб 2010, с. 429].

Виникають неологізми для позначення цілої низки нових типів «хакерів». Наприклад, словосполучення dark-side hacker позначає хакера, який використовує свої здібності в кримінальних цілях, неологізм script kiddie вводить поняття недосвідченого і некваліфікованого хакера, який намагається «взламати» чужі комп’ютери або порушити роботу комп’ютерних систем шляхом застосування готових програм-сценаріїв. З іншого боку, виділяються категорії «хороших хакерів». Так, словосполучення ethical hacker позначає хакера, який проникає в надійно захищену комп’ютерну систему для

виявлення її «слабких місць» і для вдосконалення системи її захисту, а словосполучення white hat hacker вводить поняття хакера, що, виявивши хиби в системі захисту, попереджає про них продавця системи. Виділяють навіть «хакерів-патріотів» (patriot hackers): вони «взламують» комп'ютерні системи тих персон або організацій, що, на їхню думку, мають відношення до тероризму [Brings 2005, p. 179].

Проблема гакерства стає настільки серйозною, що у великих бізнесових компаніях створюється посада менеджера (на рівні вищої, керівної ланки), відповідального за системи і програми захисту корпорації від нападів хаккерів – chief hacking officer. Викликає особливу тривогу спрямованість інтернетівської порнографії на дітей, тому виникло, зокрема, і поняття «мами-хакера» (mommy hacker) [Ерошикина 2017, с. 17]. Під ним мається на увазі мати, що стурбована пошуком її дітьми інформації на Інтернет, і тому вона нерідко «взламує» свої домашні комп'ютери. Неологізм porn sifter позначає людину, обов'язком якої є пошук порнографічних веб-сторінок з метою їх блокування спеціальною програмою.

Також слід відокремити, що останнім часом було створено і словосполучення red collars для позначення офіційних осіб державного апарату Китаю, партійних функціонерів (номінація базується на традиційній асоціації поняття «червоний» з поняттям «комуніст»). Це словосполучення послужило базою для інновації red-collar crime (порівн. white-collar crime «злочинні дії «білих комірців»), що вводить поняття корупції, хабарництва у вищих ешелонах влади Китаю: Given that state-sponsored reforms have left 25 million resentful workers without jobs, it's understandable that China's leaders often treat red-collar crime like a state secret [Латишев 2001, с. 108].

РОЗДІЛ 3
ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕОЛОГІЗМІВ КРИМІНАЛЬНОЇ СФЕРИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ

3.1 Інновації, які відбивають тероризм та боротьбу з ним

Тероризм у широкому сенсі визначається як використання або загроза застосування насильства для досягнення політичної, релігійної, або ідеологічної мети.

Сутність тероризму полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні терору шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших зазіхань на життя чи здоров'я ні в чому не повинних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних, з погляду того чи іншого уряду, цілей.

Специфічною формою тероризму є міжнародний тероризм, який зародився в кінці 1960-х та отримав досить вагомий розвиток до кінця XXI століття.

Основними цілями міжнародного тероризму нині є дезорганізація державного управління, завдання економічної та політичної шкоди, порушення підвалин суспільного апарату, які мають, на думку терористів, мотивувати владу до зміни політики.

Загальноприйняте визначення міжнародного тероризму поки що не визначено. У більшості випадків термін використовується як засіб у політичній боротьбі, оскільки кожна країна, по суті сама визначає, відноситься та або інша група до категорії «терористів» або «бійців за свободу», а самі акти терору виконуються локально [Bovard 2003, p. 392].

Так, терористичний акт, що стався «11» вересня 2001 року в США не

тільки призвів до загибелі тисяч мирних жителів і до колосальних руйнувань, вони кардинальним чином змінили менталітет американців, спричинили «антитерористичні війни» глобального масштабу. Напади терористів на Америку і наступні події знайшли глибокий відбиток у словниковому складі англійської мови. Реакція англійської мови на трагічні події 2001 року в США та їх наслідки для Штатів і усього світу проявилася насамперед у самій даті терористичних актів, що у своїх різних цифрових, словесних і комбінованих, тобто словесно-цифрових формах (9-11, 9/11, 9.11, September 11, nine-one-one, nine-eleven*)* незабаром перетворилася на «більш, ніж дату», на символ трагедії світового масштабу. Саме тому трагедії в результаті терористичних актів в інших країнах і місцях почали іменувати «своїм 11 вересня» [Lincoln 2002, p. 63].

У свідомості не тільки американців, але і багатьох людей в інших країнах новітня історія почала поділятися на періоди «до 11 вересня» і «після 11 вересня», і такий поділ чітко відбивається в англійській мові насамперед у таких похідних від позначення трагічної дати, як pre-9/11, pre-September 11, post-September 11, post-9/11. «Світ після 11 вересня», «післявереснева ера» стали особливо важливими поняттями з відповідним їх словесним оформленням у вигляді стійких словосполучень (post-September11 world, post-9-11 world, post 9/11 era). Досить поширеними є і стійкі словосполучення post-9/11 mentality, post-9/11 hysteria (виразу post-9/11 mentality протиставляється вираз pre 9/11 mindset), а словосполучення post-9/11 hysteria відбиває цілий ряд негативних соціальних, психологічних й інших наслідків трагедії 11 вересня. Уже через кілька місяців після трагічних подій виникла необхідність спеціального позначення «післявересневого» покоління молодих людей (у віці 14-23 років), оскільки вважалося, що трагедія 2001 року змінила психологію, ментальність саме цього молодого покоління, у типових представників якого спостерігається відродження консервативних цінностей, мілітаризму. Таке покоління здобуло назву Generation 9-11 [Coulter 2003, p. 274].

Незабаром після трагічних подій в англійську мову ввійшло й образне позначення головного місця трагедії 11 вересня (цим місцем були вежі-хмарочоси Світового Центру Торгівлі) у вигляді словосполучення ground zero. Мова фактично може йти про «відродження» вживання словосполучення ground zero у модифікованому семантичному наповненні. Це словосполучення з'явилося в 1946 році і пов'язано з атомними бомбардуваннями Америкою японських міст Хіросіма і Нагасаки наприкінці Другої Світової війни. Воно позначало місце на поверхні землі, що знаходиться навпроти місця вибуху ядерної бомби в повітрі [Burek 2002, p. 79].

Можна припустити, що жахливі наслідки терористичних актів, здійснених на вежах-хмарочосах, асоціювалися з ядерним кошмаром у Японії. У подальшому це словосполучення набуває ще ширші образні значення. Воно може позначати як місце, центр руйнівної катастрофи, так і епіцентр чого-небудь, місце зародження, причому його уживання не обмежене американським варіантом.

На даний час виділяються десяткі видів діяльності, що вважається терористичною або прирівнюється до неї, тому ключове слово - terrorism - стає центром досить розгалуженої фразеологічної парадигми, наприклад, cultural terrorism, domestic terrorism, entrepreneurial terrorism, postal terrorism. Виникає реальна загроза використання терористами зброї масового знищення, особливо біологічної. Війна із застосуванням біологічної зброї, особливо смертоносних бактерій,здобула назву germ warfare. Якими можуть бути наслідки біотерористичних актів, світова громадскість усвідомила вже через місяць після трагедії 11 вересня 2001 року, коли офіційні установи й окремі люди почали отримувати поштові послання з «білим порошком», який містив бактерії сибірської виразки [Lance 2003, p. 308]. Такі послання здобули евфемістичну назву colateral mail.

Один із шляхів застосування біологічної зброї розкриває неологізм smallpox martyr. Він позначає особу, яка інфекована віспою і прагне навмисно заразити цією смертоносною хворобою як мога більше людей. Поширеним

стає поняття «темна біологія» (dark biology) для позначення дослідницької роботи, націленої на створення біологічної зброї. Після «біоатак» у вигляді листів і пакетів з бактеріями сибірської виразки базою для створення цілого ряду фразеологічних неологізмів стає розповсюдженим термін anthrax «сибірська виразка», раніше відомий тільки біологам і медикам [Sweet 1955, p. 68]. Слово anthrax починає вступати в численні синтагматичні зв'язки з наступним перетворенням багатьох словосполучень у стійкі: anthrax attack, anthrax bomb, anthrax cleaning, anthrax call, anthrax killer, anthrax lab, anthrax letter, anthrax suspect, overkill anthrax [Longman Dictionary of English Language and Culture 2005, p. 3].

Одним із поширених словосполучень із словом anthrax стає вираз weapons-grade anthrax. Він позначає мікроскопічні штами сибірської виразки, які легко розповсюджуються, вдихаються людьми, і тим самим набувають властивості бактеріологічної зброї. У подальшому прикметник weapons-grade почав формувати образні словосполучення на кшталт weapons-grade drug, weapons-grade salsa, weapons-grade ceddar cheese. Такі формування мають, в основному, іронічно-юмористичне забарвлення [Turkle 2003, p. 43].

Найжахливішим «сценарієм терору» (worst-case terror scenario) є сценарій можливого ядерного тероризму (nuclear terrorism), тобто застосування ядерної зброї. Час від часу надходить інформація про наявність в екстремістських організаціях портативних атомних бомб.Такі готові бомби одержали назву «бомб-портфелів», «бомб-валіз», із чим зв'язане і вживання таких одиниць, як briefcase nuke, briefcase bomb, suitcase bomb. Часто пишуть про те, що в країнах колишнього Радянського Союзу і досі знаходиться значна кількість ядерних зарядів «у вільному доступі» для тих, хто хоче їх придбати (loose nukes) [Fries 1969, p. 240].

Наводяться свідчення про наявність у терористичних організацій так званої «брудної бомби» тобто бомби, в якій використовується звичайна вибухівка для розсіювання радіоактивного матеріалу на певній території. Саме тому в сучасній англійській мові поширені неологізми для позначення такої

бомби, особливо розмовні номінації – dirty bomb, dirty nuke. виникає і словосполучення dirty bomber на позначення терориста, який може зробити або застосувати радіологічну бомбу, а також словосполучення Dirty Bomb Operation для позначення терористичних операцій із застосуванням «брудної бомби». Оскільки офіційна назва такої бомби – «радіологічна бомба», то вживаються й словосполучення radiological bomb, radiological dispersal device. За частковою аналогією до словосполучення dirty bomb створюється неологізм dirty chemical attack для позначення терористичних акцій із застосуванням саморобних «хімічних бомб», наприклад, пристроїв, що заповнені хлором [Kadoch 2013, p. 92].

Словосполучення dual use уже кілька десятиліть вживалося в значенні «здатний бути використаним як у мирних, так і у воєнних цілях». Цей напівевфемістичний вислів ще більш «косметизує» свою реальну семантику в останні роки, оскільки він частіше усього імплікує поняття «здатний бути використаним для розробки зброї масового знищення».

Важливо зауважити, що з’являються евфемізми і для позначення носіїв зброї масового знищення. Так, міжконтинентальні балістичні ракети (з ядерними боєголовками) іменуються «зброєю глобального радіуса» – global reach weapons [Зацний 2013, с. 146].

Виникає поняття «франкізного тероризму» (franchise terrorism), тобто тероризму, здійснюваного злочинними елементами, які формально не належать до терористичної організації або руху, але поділяють їх ідеї, і виступають від їх імені [Зацний 2013, с. 147].

Розповсюдженими стають і «гіперболозовані» характеристики таких понять, як «тероризм моди» (fashion terrorism), «акустичний тероризм» (acoustic terrorism), «культурний тероризм» (cultural terrorism). Подібні утворення свідчать про сучасне «зловживання» словом terrorism, яке може сполучуватися із самими різними аттрибутами [Зацний 2013, с. 147].

Так, під акустичним тероризмом (acoustic terrorism) розуміється порушення тиші, спокою дуже голосними шумами і звуками. Наведені

приклади свідчать, що лексичні одиниці terror та terrorism відіграють активну роль в якості центрів нових сталих словосполучень [Зацний 2013, с. 147].

«Притягує» до себе мовні одиниці у цьому напрямі й таке ключове слово, як bomb і його похідні bomber, bombing: serial bomber, suicide bomb, suicide bomber, suicide bombing, homicide bomber, homicide bombing для відбиття понять, які співвідносяться з тероризмом смертників. З даними поняттями пов'язаний і неологізм suicide car bomber, який уточнює спосіб і засіб учинення терористичних актів смертниками [Turkle 2003, p. 44].

Війна з тероризмом в епоху інформаційної революції, витончених способів і засобів масового знищення людей також потребує нових найменувань та характеристик, оскільки виникає цілий ряд нових понять. Сучасні «антитерористичні» війни в цілому вважаються війнами «четвертого покоління» (fourth generation warfare), а саме: конфліктами між сторонами-комбатантами, одна з яких (більш слабка у воєнному відношенні) представлена неурядовими формуваннями партизанського типу, які застосовують «нетрадиційну» тактику, що вважається терористичною. Не тільки військові стратеги, але і політики, журналісти почали також оперувати поняттями «асиметрична війна», «асиметричний конфлікт», «асиметрична тактика» (asymmetric warfare, asymmetric conflict, asymmetric tactic). Дані поняття підкреслюють різний воєнний потенціал воюючих сторін і використання більш слабкою стороною партизанської тактики і тероризму. Виникають і поняття «асиметричної загрози» (asymmetric threat), тобто загрози використання нетрадиційної стратегії і тактики, особливо зброї масового знищення і тероризму; «асиметричної зброї» (asymmetric weapon) і навіть «асиметричної зброї останьої стадії» (ultimate asymmetric weapon), оскільки терористи, за розвідувальними даними, уже володіють електронними бомбами й іншою сучасною зброєю [Kadoch 2013, p. 92].

В умовах інформаційної революції війни нерідко іменують «техноцентричними» (technocentric warfare), підкреслюючи, що вирішальним чинником у ній є не зброя, а інформація. Інше поширене найменування

сучасної війни відбиває поняття «мережево-центрічна війна» (network-centric warfare). «Сучасність» війн в умовах інформаційної революції підкреслюється і такими словосполученнями, як digital warfare, smart war, wired war. У той же час «застарілі» війни характеризуються словосполучення blue-collar warfare. Сучасні війни рекламно-евфемістично подаються і як «чисті» (clean warfare**),** під час яких ніби вражаються лише воєнні об'єкти, а втрати серед цивільного населення вважаються лише «побічними» (collateral damage) [Зацний 2013, с. 151].

Афганістан, Ірак, Сірія й інші регіони здійснення «антитерористичних операцій» перетворилися на полігони, на яких випробувалася сама сучасна зброя і техніка, особливо нещодавно розроблені бомби, ракети або ж снаряди. Так, вже під час афганської війни 2001 року застосовувалася бомба, що вважалася на той момент самою руйнівною неядерною зброєю і в той же час позначалася евфемістичним словосполученням daisy cutter (bomb). Після вибуху цієї бомби створюється вогненна куля, що розплавляє буквально все в радіусі до двохсот метрів [Smith 1966, p. 213].

Інша могутня бомба, випробувана в Афганістані і застосована в Іраку, носить більш відверте неофіційне найменування bunker buster, bunker-busting bomb (офіційна назва – GBU-28). Вона здатна пробивати багатометрову товщу скельних порід і бетону і знищувати підземні цілі, звідси і її неофіційна назва «пробиватель бункера». В Афганістані американська армія застосувала і так звані «баротермальні» або «термобаричні» бомби – baricthermal bomb, thermobaric bomb (інша назва – vacuum bomb). Вибух таких бомб супроводжується такою високою температурою і тиском, що в досить значному радіусі створюється повітряний вакуум (зникає кисень) [Smith 1966, p. 213].

Сполучені Штати Америки здійснили випробування електромагнітної рельсової зброї – Electro Magnetic Rail Gun, EMRG. Ця зброя являє собою один із видів нового покоління гіперзвукової енергетичної зброї. Вона забезпечує швидкість польоту снаряда понад сім тисяч кілометрів на годину, а дальність

влучення в ціль становить 185 кілометрів. При такій супершвидкості снаряд має значну кінетичну енергію, що для знищення захищеної цілі він не потребує пороху та вибухівки [Longman Dictionary of English Language and Culture 2005, p. 1339].

Свідченням «ери роботів» у військовій справі вважають перетворення безпілотних літальних апаратів (unmanned air vehicle, UAV), що використовувалися в розвідувальних цілях, у бойові безпілотні літальні апарати, здатні знищувати живу силу і техніку ворога (unmanned combat air vehicle, UCAV).

Набувають фразеологічного оформлення й інші релії сучасних війн. Так, напередодні війни з Іраком у 2003 році була прийнята програма «прикріплення» журналістів до конкретних військових частин (embedding program). Вона давала кореспондентам можливість бути безпосередніми учасниками бойових операцій в обмін на прийняття цензурних обмежень. Виникло словосполучення embedded reporting, яке позначає препаровану інформацію про війну, передану журналістами прикріпленими до військових частин [Зацний 2013, с. 162].

Головною метою таємної війни з тероризмом є виявлення і знищення терористичних осередків. Для позначення терористичних осередків, що затаїлися, але чекають свого часу, почав уживатися американізм sleeper cell. З одного боку, можна вважати, що дане словосполучення було створено в результаті запозичення зі сленгу в літературну мову слова sleeper «диверсант, що затаївся, проте готовий до активних дій за командою» (запозичення цього слова пов’язується з терористичною діяльністю Ірландської Республіканської Армії в Північної Ірландії). У той же час вираз sleeper cell співвідносять з омонімічним терміном біології, який позначає бактеріальні клітки, що спілкуються між собою внаслідок хімічного впливу [Bovard 2003, p. 151].

Найвідомішим евфемізмом з перших років нового століття можна, мабуть, вважати фразу regime change, під котрою фактично мається на увазі скинення уряду будь-якої країни, що підтримує тероризм будь-якими

засобами [Mellinkoff 1963, p. 432]. Незабаром словосполучення regime change стало вживатися для позначення зміни керівництва (особливо примусової) у будь-якій галузі, наприклад, у бізнесі або спорті.

3.2 Інновації, які пов’язані із кіберзлочинністю

Як вже зазначалося раніше, сучасна інформаційна техніка зробила «внесок» у загострення проблеми злочинності: по-перше, були створені більш широкі технічні можливості для порушників закону, по-друге, виникли нові види злочинності і правопорушень, які об’єднуються під загальною назвою «кіберзлочинність» (computer crime, cybercrime).

На основі данного поняття з’явилися такі поняття, як «кіберзлодій», «кібершахрай», «кібердиверсант», «кіберпірат» (cyberthief, cybercrook, cybersaboteur, cyberpirate).

Почали оперувати навіть поняттям «інтернетівський серійний убивця» (Internet serial killer), причому це поняття – не віртуального, а реального характеру: у червні 2000 року був перший «кіберманіак», який використовував Інтернет для знайомства з жінками.

Широке поширення електронних шахрайств і афер (e-scam, web scam) привело і до створення неологізму dot-con artist. Цей неологізм базується на своєрідній грі слів, оскільки новотвір dot-com, як уже відзначалося, позначає компанію, фірму, що здійснює свою комерційну діяльність тільки через Інтернет, а словосполучення con artist, запозичене з американського сленгу, вживається для позначення шахрая, аферист: We want dot-con artists to know that consumer protection spans the globe, physically and in cyberspace [Зацний 2010, с.189].

Для боротьби із шахрайством при використанні кредитних карток для розрахунків через Інтернет почала застосовуватися комп’ютеризована техніка,

що одержала назву chip and PIN: The cards use «chip and PIN» technology. Just as in France, customers will prove their identity to pay for a transaction by keying-in a four-digit personal identification number (PIN) at a checkout terminal instead of signing a slip [Fries 1969, p. 63].

Досить поширеним різновидом комп'ютерних злочинів стає «викрадення особистості» (identity theft). Шахраям достатньо знати прізвище і номер картки соціального страхування певної людини, щоб шляхом маніпуляцій через Інтернет одержувати від імені цієї людини кредити, замовляти товари і послуги: All I wanted was a warm, crispy waffle. But I ended up sending a night-vision rifle scope to some unidentified criminal in Saudi Arabia. Such are the realities of credit card fraud and identity theft in the Internet age [Зацний 2010, с.189].

Висока прибутковість таких шахрайських операцій і несуворе покарання, відзначали у свій час криміналісти, у найблизчому майбутньому перетворить їх в один із найпоширеніших видів злочинів.

З цими злочинами пов'язано створення неологізмів identity thief, ID crook для позначення «комп'ютерних» шахраїв, а нове словосполучення identity theft industry підкреслює існування цілої індустрії комп'ютерного шахрайства: The dirty little secret of the identity theft industry is that utilities don't do anything more than a routine credit checks before switching on the power for a new account. З ними співвідносяться й інновації phishing, spoofing, що позначають шахрайство шляхом створення веб-сайтів від імені відомих компаній і одержання даних про фінансовий стан людей, що «відвідують» такі сайти: They call it "phishing" or "spoofing" and it is the fastest-growing fraud on the web. Sophisticated gangs are setting up fake web sites that mimic well-established companies and persuading those who visit them to part with credit card details and other valuable financial information [Legal Terms and Definitions].

Про те, що кожна новинка в галузі сучасної техніки може бути використана в «специфічних цілях», свідчить поява мобільних телефонів із цифровими фотокамерами (camera phones). Їхнє поширення призвело і до

поширення «цифрового злодійства» (digital shoplifting), коли покупці, що мають такі телефони, роблять знімки потрібних їм сторінок газет і журналів замість того, щоб купувати їх.

Починаючи з 90-х років XX сторіччя вводиться поняття «кібертероризм» – cyberterrorism. Це поняття в новому столітті було розширено і тим самим було розширене значення слова cyberterrorism: спочатку воно позначало використання комп'ютерної техніки для терористичних актів, а сучасне тлумачення визначає його як навмисну, політично мотивовану атаку на інформаційні, комп'ютерні системи, програми і бази даних з метою їх руйнування або нанесення збитку мирним об'єктам і мешканцям. Практично повним синонімом слова cyberterrorism виступає і неологізм cyber-sabotage [Thompson 2003, p. 6].

Для позначення «кібертерориста» вживається слово cyberterrorist (яке може використовуватися й у функції прикметника), а також неологізм cyber-saboteur: It was not the crippling cyberterrorist attack that doomsayers have long predicted… Such measures can thwart thousands of cyber terrorists from buglarizing our computer infrastructure [Brenner 2003, p. 370].

З кібертероризмом пов'язана і ціла низка інших понять і відповідних новотворів. Це такі поняття, як кібератака, кібернапад (cyberattack), кібербезпека (cybersecurity), кіберзахист (cyberdefence), кіберсекретність (cybersecrecy), кібервразливість (cybervulnerability), кіберзброя (cyberweapon), кібервійна (цифрова, інтернетівська війна) – cyberwarfare, Internet warfare, digital warfare.

Застосування методів і засобів «кібертероризма», вважають аналітики, може призвести до того, що терористи будуть мати доступ до систем контролю за енергетикою, міськими комунікаціями, атомними електростанціями, повітряним транспортом. Тому, з метою створення системи «кібербезпеки» проти кібертероризму у США було сформовано окремий департамент, який очолює «цар кібербезпеки» (cybersecurity czar) [Зацний 2010, с.164].

«Гакерство» – вторгнення в комп'ютери і викрадення інформації

перетворюється на справжню глобальну проблему. Необхідно відзначити, що в результаті дії тенденції до «диференціюючої реномінації», тобто прагнення розмежувати існуючі «кібернетичні» і «докібернетичні» поняття шляхом нової номінації перших, комп'ютерне гакерство почало іменуватися «кібергакерством» і позначатися неологізмом cyberhacking [Nissimov 2003, p. 68].

Розповсюдженим стає явище, яке відбивається неологізмом hacktivism – вторгнення в чужі комп'ютери для пропаганди певного руху або вчення, для політичних нападів на певну особу або організацію. З'явилося, відповідно, і слово hacktivist для позначення гакера, що проникає в чужі комп'ютери для пропаганди: Cries for help like that may keep the hacktivists going long after the money runs out [Зацний 2010, с. 157].

Виникає неологізм HACKINT (hacking + intelligence). Він позначає викрадення секретної інформації військового або політичного характеру (такі випадки останнім часом відбуваються все частіше): According to a US presidential commission, the global population with the computer skills required for Hackint operations and other forms of cyber-attack against important Western targets has grown from a few thousand 20 years ago to about 19 million today. Слід зазначити, що неологізм hackint продовжує ряд телескопійних утворень попередніх десятиліть із словом intelligence у значенні «секретна інформація», наприклад, HUMINT (human intelligence), COMINT (communications intelligence) [Briggs 2005, p. 391].

Стають нерідкими комп'ютерні напади, коли вторгнення здійснюється в десятки і навіть у сотні комп'ютерів, які відповідно до отриманої інструкції наводнюють цільовий сайт безглуздими проханнями про надання інформації. Подібна тактика позначається словосполученням distributed denial of service: Yahoo, Buy.com and EBay were struck by a well-known tactic called "distributed denial of service attack", or an avalanche of simultaneous bogus requests for service. The saboteurs instructed at least 50 different Internet sources – each of which could be connected to vast computer networks – and turned them into the computer

equivalent of zombies [65, c. 119].

Створюються і неологізми, що відбивають заходи та засоби боротьби з гакерами. Інновація back hacking, наприклад, позначає спробу впіймати гакера шляхом простежування його операцій, а новотвір honeynet – мережу, що створюється для заманювання гакерів і контролю за їх діями.

Функціонування мережі Інтернет створило можливості для широкої пропаганди расизму, насильства, агресивності, для поширення порнографії, сексу (cyberporn, cybersleaze, cybersex). Порнографічний бізнес виявився єдиним по-справжньому прибутковим бізнесом для інтернетівських компаній. Викликає особливу тривогу спрямованість порнографії на дітей і тому виникла необхідність створення міжнародного органа – «кіберполіцейського» (cybercop) [Зацний 2010, с.162].

Неологізм porn sifter позначає одну з необхідних реалій в умовах інтернетизації, а саме людину, обов'язком якої є пошук порнографічних веб-сторінок з метою їх включення в число сайтів, що повинні блокуватися спеціальною програмою [Coyle 2002, p. 188].

У березні 2012 року Америка була шокована арештом десятків людей, що поширювали знімки дітей «порнографічного змісту вищого ступеня» (hardcore pornography) через створену групу на Інтернеті під назвою "Candyman". Ця група нараховувала понад 7000 дистриб'юторів і користувачів та набула світового масштабу. Шок, який відчуло американське суспільство, був, насамперед, викликаний тим, що серед злочинців – два католицьких священики, офіцер поліції, помічник учителя, тренери спортивних шкіл для дітей [Coyle 2002, p. 179].

Окрім цього, слід додати, що досить поширеним явищем стає «кіберпереслідування» (cyberstalking), тобто коли людям загрожують або просто досаждають через Інтернет. Розроблена навіть класифікація «кіберпереслідувачів» (cyberstalkers). Розрізняють, наприклад, «мстивого» кіберпереслідувача – vindictive cyberstalker), «зосередженого» – composed cyberstalker, «колективного» – collective cyberstalker: People still don't take

cyberstalking seriously enough…On the dark side of Net lurks th cyberstalker... They identify four general types: vindictive, composed, intimate and collective. The vindictive stalker is particularly ferocious, using the widest range of online means. The composed stalker is not trying to to establish a relationship with the victim but methodically sets out to annoy and irritate. Collective cyberstalkers work together to harass a victim [Kobenko 2017, p. 94].

3.3 Інновації, які пов’язані із економічною злочинністю

Злочинність і боротьба з нею продовжують бути в центрі уваги суспільства і знаходять відповідний відбиток у неологізмах.

Варто окремо розглянути інновації, що пов’язані із економічною злочинністю на прикладі скандалу, що розгорнувся навколо шахрайської діяльності керівників корпорації «Енрон», які були названі «економічними терористами» – economic terrorists.

Щодо корпорації «Енрон».

Ця корпорація є вже колишнєю американською енергетичною компанією, заснованою у 1985 році, Корпорація «Енрон» була однією з найбільших компаній у світі у сфері виробництва електроенергії, природного газу та целюлозної промисловості. Перед банкрутством у 2000 році її прибутки сягали 101 мільярд доларів [Вікіпедія].

У кінці 2001 року у результаті розслідування з’ясувалося, що компанія систематично підробляла фінансову звітність і таким чином цілеспрямовано ошукувала тисячі своїх співробітників, клієнтів та інвесторів. У 2001 році компанія збанкрутувала й опинилася у центрі одного з найгучніших економічних та фінансових скандалів США [Вікіпедія].

Тисячі ошуканих інвесторів та співробітників компанії вимагали через суд компенсації від керівників, однак багаторічні заощадження та

багатомільйонні інвестиції були здебільшого втрачені й не повернуті власникам. У 2007 році Корпорація «Енрон» перетворилася на Компанію з відшкодування коштів «Енрон» (англ. Enron Creditors Recovery Corporation) і відповідно змінила свою назву. Скандал навколо Енрон став одним із символів корпоративної злочинності та фінансових махінацій транснаціональних компаній. Про діяльність компанії знято художній фільм «Афера століття» [Зацний 2010, с. 193].

Зауважую, що викриття махінацій керівництва цієї компанії спричинило широке поширення поняття «корпоративна жадібність» – corporate greed.

Слово “Enron” стало символом шахрайської економічної діяльності: Once again, Baby Doc Bush and his junta are trying an “Enron” around the rest of us [English-Ukrainian Law Dictionary 1996, с. 1027]. Воно також послужило базою для цілого ряду похідних.

Так, почало функціонувати дієслово to enron у значенні «обманювати, шахраювати» (його синонімом став також виступати дієслово enronize), прикметник enronish набув значення «шахрайський», поняття «шахрайська економіка» стало відбиватися за допомогою словосполучення Enron economics і телескопного слова Enronomics, з'явилося і словосполучення post-Enron era: Howard Dean has hit Bush’s stewardship as Enron economics. In the post-Enron era, prime time rediscovers that the rich and the poor really are different [Fries 1969, p. 249].

За скандалом навколо компанії «Енрон» пішли викриття шахрайської діяльності цілого ряду інших корпорацій і назви цих корпорацій також стають символами корупції: Words like Enron, WorldCom, Adelphia, ImClone, Kozlowski and Fastow have entered the vocabulary as shorthand for corruption and greed.

У той же час стан справ у корпоративній Америці описується за допомогою «теорії гнилого яблука», тобто вважається, що не вся система бізнесу прогнила, а лише окремі фірми або їхні керівники.

3.4 Інновації, які пов’язані із злочинами проти особистості

До 2000 року, відзначають дослідники, рівень злочинності у Великобританії був на 60% вище, ніж у США. Особливо зросла останнім часом кількість злочинів із застосуванням вогнепальної зброї – gun crime. Зокрема, у Великобританії досить поширеним став типово американський вид злочинів – стрілянина з автомобіля, з чим пов'язано і поширення в британському варіанті американізму drive-by shooting: …and a drive-by shooting in Reading have brought the issue of gun crime to the top of political agenda... [Cardinal Likens Abortion to Terrorism].

Загострення проблеми злочинності призводить до переосмислення деяких існуючих слів і словосполучень. Так, американізм killing field виник для позначення місця масових страт під час громадянських війн, репресій, однак у британському варіанті англійської мови це словосполучення почало вживатися й у значенні «місце, де відбувається найбільша кількість убивств»: Lucy Cope says that the killing fields are now taking in Middle England [Cardinal Likens Abortion to Terrorism].

Слово firm останнім часом в американському варіанті набуло і «злочинної спеціалізації» семантики, оскільки навіть хулігани в США почали об’єднуватися в організації, які почали називатися фірмами: Police are worried about the increase in the number of teenage boys who are linking up with organised groups of hooligans or firms.

Значне зростання вбивств і інших тяжких злочинів у лондонських кварталах, заселених чорношкірими, відбивається, наприклад, в поширенні неологізму black on black «пов’язаний із злочинністю «усередині» чорношкірого населення («чорні проти чорних»)»: Scotland Yard is trying to poach murder squad detectives from other forces as violent crime rockets on London streets. Last year teams targeting “black on black” shootings investigated 21 murders and 135 shooting incidents [Asante 2003, p. 105].

Досить поширеним в останні роки у Великобританії стає убивство незнайомих злочинцям людей, свого роду «адреналінове убивство», убивство без будь-якого мотиву. З такими злочинами пов'язане, наприклад, уживання словосполучень thrill killer, thrill killing: Is this the face of a “thrill killer”. Most killers know their victims, but police in London have identified an alarming rise in “stranger murders”, a trend for “thrill killing” where there is no motive. (The Observer, March 16, 2003) [Asante 2003, p. 124].

У світі все частішими стають викрадення дітей. Через їх «сексуальну експлуатацію», використання в порнографії, тому американські законодавці змушені були прийняти спеціальні акти, спрямовані на боротьбу з цими злочинами (Amber Alert legislation) із наступною реалізацією у вигляді суспільних кампаній і заходів (Amber Alert system, Code Adam): The House joined the Senate Thursday in approving money for a nationwide child kidnapping “Amber Alert” system.. The GOP-controlled House pushed through a package of child protection measures by an overwhelming vote of 410-14, including “Amber” and “Code Adam” alerts designed to quickly stop kidnappers, a ban on computer-simulated child pornography and new punitive measures for sex offenses. But while the Senate has approved the Amber Alert legislation, it has not approved some of the other House measures, meaning a compromise committee will have to be formed. (USA Today, March 27, 2003) [Зацний 2010, с. 178].

3.5 Інновації, які пов’язані із наркозлочинністю

Залишається гострою і боротьба з наркоторгівлею, про що свідчить створення нових слів, пов'язаних із цією проблемою. Прикладами таких неологізмів є словосполучення ant smugglers для позначення людей, що провозять наркотики через кордон, запозичення з іспанської мови narcotraficante для позначення наркодільця: The US State Department, the Drug

Enforcement Administration and world drug monitoring organisations suggest that tougher controls along traditional transit routes are pushing narcotraficantes south. During peak seasons, customs, immigration and plant disease officers might process up to 10,000, mainly Peruvian travellers, known as “ant smugglers”, who criss-cross the frontier looking to make a few dollars selling clothes, toys and goods. (Financial Times, March 19, 2002) [Betrayal 2002, p. 68].

Спостерігається явище «поліномінації» при позначенні наркотиків. Така поліномінація виявляється, зокрема, в існуванні широких синонімічних рядів, що нерідко нараховують десятки слів і словосполучень, покликаних іменувати популярні наркотичні речовини, про що свідчить такий приклад: Khat, also known as African salad, bushman’s tea and 40 other street names is a flowering shrub. (The Observer, May 11, 2003) [Lance 2003, p. 288].

3.6 Інновації, які пов’язані із злочинністю сексуального характеру

Навесні 2002 року в США «вибухнула бомба» – скандал навколо духівництва римсько-католицької церкви, у тому числі – ієрархів цієї церкви, яких звинуватили в педофілії. Цей скандал одержав назву «національної кризи священників-педофілів» – nation’s pedophile priest crisis [Betrayal 2002, p. 91].

Тільки в місті Бостон сотні людей виступили з заявами, подали скарги на сексуальні зазіхання католицьких священиків, причому мова, в основному, йшла про сексуальні злочини проти дітей і неповнолітніх. Помітимо, що за останні 15 років більш 1500 американських священнослужителів були звинувачені в сексуальних переслідуваннях вірян [Зацний 2010, с. 112].

Стосовно таких священиків було оголошено про застосування «політики нульового терпіння» – zero tolerance policy. Папа Римський змушений був скликати спеціальний «самміт» клерикальної верхівки. Цей самміт одержав назву sex-abuse summit: Catholic sex-abuse summit begins second day. Spurred by

Pope John Paul II, U.S. cardinals and Vatican officials resumed meetings Wednesday on an action plan for confronting a sex abuse scandal that has shaken the American Roman Catholic Church. (USA Today, Apr. 24, 2002) [Betrayal 2002, p. 103].

Останнім часом замість терміна pedophilia в англійській мові пропонується вживати евфемізм intergenerational sex.

Почастішали випадки «сексуальних переслідувань» учнів з боку вчителів і вихователів. Було створено навіть телескопне слово peducator для позначення таких вчителів і вихователів.

Поширення словосполучення name and shame також повязано з кампанією боротьби з педофілами, а саме із публікацією їхніх прізвищ і адрес у пресі: A newspaper campaign to «name and shame» fugitive paedophiles was praised yesterday by the Deputy Prime Minister, John Prescott, and the Home Secretary, David Blunkett. (Independent, Dec. 17, 2001) [Betrayal 2002, p. 97].

Вираз name and shame є американізмом і в американському варіанті має значення «обнародувати «гріхи» певної особи або організації».

У цьому значенні воно також вживається й у британському варіанті англійської мови, особливо в складі словосполучення name-and-shame policy: A distressing number of well-known companies are continuing to cause pollution despite the name-and-shame policy of the Environment Agency. (Guardian Weekly, Aug. 7-13, 2003) [Betrayal 2002, p. 97].

Зі злочинами сексуального характеру проти дітей пов’язане і поширення неологізмів serial abuser, serial child molester, що вводять поняття серійного педофіла: American cardinals reaching the end of their two-day crisis meeting with the Pope said last night they had agreed to streamline rules on defrocking sexually abusive priests but said the only automatic dismissals would be for “notorious” serial abusers of children. A serial child molester became the first graduate of a state-mandated sex-offender treatment program. (Austin American – Statesman, Aug. 13, 2003) [Jenkins 2003, p. 115].

Дані утвореня продовжують аналогійний ряд одиниць попередніх

десятиліть, що позначають «серіальних злочинців» (serial bomber, serial mugger, serial rapist). До таких утворень належить і неологізм serial fraudster для позначення «серіального» шахрая: … Cherie Blair's curious relationship with her "lifestyle couch" the involvement of that woman's boyfriend, a serial fraudster, in Mrs Blair's purchase of two flats... [Bovard 2003, p. 318].

3.7 Інновації, які пов'язані із покаранням за вчинення злочинів

У середині 90-х років минулого сторіччя в США народився заклик до непримиренного ставлення до злочинності, до «нульового терпіння», популярними стали такі словосполучення, як zero tolerance attitude, zero-tolerance campaign, zero tolerance policy.

Наприкінці 90-х років словосполучення zero tolerance починає вживатися й у британському варіанті англійської мови, а на початку нового сторіччя воно вживається стосовно інших країн: Brazilian new crime policies, to be announced shortly, are expected to promise zero tolerance and radical police reform. A much-delayed final statement stopped short of a zero-tolerance policy advocated by some of the cardinals whereby any priest caught molesting minors would be thrown out of the Church on his first offence. (The Independent, Apr.25, 2002) [Wheelan 2002, p. 193].

У рамках політики непримиренності до злочинів посилюється покарання для рецидивістів (repeat offender, reoffender).

Так, з 1994 року в деяких американських штатах прийнято закони про те, що особа, яка скоїла третій злочин, засуджується до довічного або дуже тривалому тюремного ув'язнення – third-strikes law (third-strikes policy), причому в останні роки цей закон почав поширюватися і на осіб, що скоїли «легкі» злочини, наприклад, крадіжки з магазинів: The U.S. Supreme Court agreed Monday to decide whether "three strikes" law can be used against small-

time criminals, in the cases of a shoplifter sentenced to 50 years for taking $153 in videotapes and a man who got 25 years for stealing golf clubs. (USA Today, Apr.1, 2002) [Lincoln 2002, p. 62].

Популярний вираз «три серйозні порушення – і ви пропали» почав фігурувати й в інших контекстах, наприклад, у політичних, економічних: It's reassuring to know that after three strikes, you're out of this administration. (Austin American Statesman, Aug. 13, 2003). Може, правда, уточнюватися кількість таких порушень, наприклад: «чотири прогули – і ви звільнені» – four strikes and you are out – fired [Sweet 1955, p. 299].

Вимоги громадськості до застосування принципів «нульового терпіння» (zero tolerance), суворого покарання служителям католицької церкви за вчинення навіть першого сексуального злочину стосовно дітей викликали необхідність створення за аналогією до словосполучень third-strikes law, third-strikes policy інновації one strike policy: After some confusion last week over whether the prelates had decided on a "one strike" policy, Cardinal Anthony Bevilacqua of Philadelphia made it clear: All of the cardinals are agreed on zero tolerance (Neewsweek, May 6, 2002) [Jenkins 2003, p. 73].

Можна зазначити, що словосполучення zero tolerance служить зразком для створення інших нових словосполучень, які позначають програми боротьби з негативними суспільними явищами, наприклад, словосполучення zero hunger (plan, program) «програма боротьби з голодом».

Продовжує одержувати нові найменування і характеристики пенітенціарна система в англомовних країнах. З одного боку, її стали іменувати тюремно-індустріальним комплексом (prison-industrial complex), а, з іншого боку, існує тенденція її евфемістичного позначення за допомогою таких одиниць, як, наприклад, словосполучення corrections industry: The organization began developing a national campaign to raise awareness about the prison-industrial complex. Essentially, the corrections industry makes money by putting people behind bars for the government. (The Daily Texan, Sept. 23, 2003). [Coulter 2003, p. 117].

Для характеристики американських «виправних установ» нерідко використовується запозичення з російської мови – слово gulag, хоча американці не знають, природно, що це слово є скороченням словосполучення главное управление лагерей: Terror detainees and America's gulag. (The Christian Science Monitor, Jan. 18, 2005) [Kadoch 2013, p. 92].

Як і раніше, розробляється цілий ряд нових заходів для запобігання злочинів.

У ряді американських штатів одержала, наприклад, поширення практика вивчення криміногенної обстановки в міських районах і «очищення» таких районів. Подібна практика позначається словосполученням community policing: The stings are part of "community policing", Buchman said: We identify these areas that are problems, then once the area is identified, we take action and begin cleaning the area up. (Austin American-Statesman, Aug. 24, 2003) [Зацний 2010, 149].

3.8. Особливості перекладу інновацій англійської мови кримінальної сфери

Сучасний стан розвитку суспільства та інтеграція країн з різними правовими системами порушує низку питань, які пов'язані з перекладом юридичної термінології, що відображає правові поняття як для юристів, так і перекладачів. Дослідницький інтерес до проблеми юридичного перекладу зумовлений розвитком міжнародних відносин, збільшенням обсягу правового регулювання, розширенням термінологічного апарату права. Також зростає обсяг роботи з юридичними документами, що написані англійською мовою, все частіше постає потреба грамотно скласти ці документи або перекласти юридичні терміни з англійської мови на українську чи навпаки.

Безумовно, говорячи про якісний переклад, мається на увазі дотримання адекватності перекладу інновацій, а також вивчення їх особливостей, що позначають правові реалії правових систем різних країн та дозволяють більш ефективно здійснювати їх переклад.

Особливості взаємозв'язку мови та права з давніх часів цікавлять як мовознавців, так і правознавців. Практика перекладу юридичних термінів в цілому застосовувалась ще з давніх давен під час укладання договорів між державами.

Сьогодні специфіка перекладу юридичних термінів, включаючи безліч інновацій, набуває все більшого поширення, що можна пояснити розвитком нових засобів комунікації, а отже розширенням міжмовної комунікації у сфері права.

Однією з актуальних стає проблема розуміння неологізмів при перекладі, адже для досягнення адекватного перекладу, а саме перекладу, що «не припускає порушень структури оригінального терміну», необхідно володіти не тільки знаннями правових норм, юридичною термінологією, але й враховувати особливості, специфіку образів і пов'язаних з ними програм діяльності тих типів культур між якими ведеться комунікація.

Переклад неологізмів, пов'язаних із кримінальною сферою, потребує значної бази знань перекладача та обізнаності в різних сферах діяльності і наукових галузях. Особливо, якщо справа стосується перекладу англійської мови українською і навпаки, адже Україна і Великобританія та США належать до різних правових систем [Алимов 2004, с. 125].

Отже, переклад юридичних термінів в цілому, та неологізмів, пов'язаних із кримінальною сферою, зокрема, не може бути здійснений без спеціальних знань перекладача у відповідній галузі.

Очевидно, що якісний переклад потребує дотримання двох основних умов: адекватності перекладу та еквівалентності інновацій. Адекватність вимагає «відтворення в перекладі функції вихідного повідомлення», в той час

як під еквівалентністю розуміють максимально можливу лінгвістичну близькість неологізмів оригіналу і перекладу.

При цьому завдання перекладача ускладнюється тим, що він повинен не просто передати інформацію, а й зрозуміти сенс висловлювання, іноді враховуючи лінгвокультурологічні особливості створення конкретного терміну.

Еквівалентом вважають сталу лексичну відповідність, яка повністю співпадає зі значенням іншомовного терміну [Алимов 2004, с. 99].

За відсутності еквівалентного відповідника у мові перекладу, на думку В.В. Алімова, можливі такі прийоми перекладу:

1. транскодування (передача звукової та/або графічної форми слова вихідної мови засобами алфавіту). У “English-Ukrainian Law Dictionary” такий принцип застосований до таких термінів: coroner – коронер (слідчий, що розслідує смерті, які мають незвичайні обставини); felony – фелонія (категорія тяжких злочинів, що за ступенем небезпеки знаходяться між зрадою та місдімінором); misdemeanor – місдімінор (категорія найменш небезпечних злочинів, що межують з адміністративними правопорушеннями).

2. калькування (дослівній або буквальний переклад): lawgiver – законодавець.

3. переклад іншомовного терміну за допомогою описового звороту: abator – особа, що незаконно заволоділа чужим спадковим майном [Алимов 2005, с. 58].

Отже, питання особливостей перекладу англомовних неологізмів, пов’язаних із кримінальною сферою як частини юридичної сфери в цілому, дозволяє зробити висновки, що в ході перекладу викликає багато труднощів, пов’язаних із своєрідністю юридичної мови, її лінгвокультурологічними особливостями та різницею в законодавчих системах, що позначають правові реалії різних країн.

Переклад юридичних інновацій потребує значної бази знань перекладача та обізнаності в різних сферах діяльності та наукових галузях,

враховуючи специфіку образів культур тих країн, між якими існує комунікація.

ВИСНОВКИ

Англійська мова має тисячолітню історію. За цей час у ньому накопичилася велика кількість висловів, які люди знайшли вдалими, влучними та красивими. Так і виник особливий шар мови – фразеологія, тобто сукупність стійких виразів, що мають самостійне значення.

Вивчення англійської широко поширене нашій країні. Хороше знання мови, зокрема й англійської, неможливе без знання його фразеології. Знання фразеології надзвичайно полегшує читання як публіцистичної, так і художньої літератури.

Розумне використання фразеологізмів робить мову більш ідіоматичною. За допомогою фразеологічних висловів, які перекладаються дослівно, а сприймаються переосмислено, посилюється естетичний аспект мови. За допомогою ідіом, як за допомогою різних кольорів, інформаційний аспект мови доповнюється чуттєво-інтуїтивним описом нашого світу, нашого життя.

Світ фразеології сучасної англійської мови великий і різноманітний, і кожен аспект його дослідження, безумовно, заслуговує на належну увагу. Англійська фразеологія відрізняється багатством функціонально-стильових та емоційно-експресивних синонімів.

Вивчення особливостей фразеології на сучасному етапі розвитку англійської мови є одним із актуальних питань лінгвістики. Завдяки своєму багатому стилістичному потенціалу та неповторним образним ознакам фразеологічні одиниці широко використовуються в усіх типах дискурсу.

Розгляд особливостей специфіки англомовної лексики, яка пов’язана із злочинністю є вагомою темою дослідження та залишається актуальною й на сьогоднішній день, адже злочинність насамперед є відносно масовим, історично мінливим, соціальним і кримінально-правовим явищем, яке являє собою цілісну сукупність всіх злочинів, вчинених на певній території за

відповідний період часу. Наразі, на превеликий жаль, злочинність не є новинним явищем у нашій країні, зокрема, та в світі, в цілому.

В процесі вивчення матеріалів із даної проблематики, мною було вирішено усі початково зазначені завдання.

1. Поняття «неологізм», або «новотвір», або «інновація» включає в себе новостворений термін, авторське слово або фразу, що перебуває в процесі входження в загальне використання і ще не включена до державної та загальновживаної мови. Взагалі за своєю суттю неологізми являють собою історично змінну категорію як один з розрядів пасивного словника, тобто вони є одиницями, які ще не встигли ввійти або вже не ввійдуть до активного слововжитку, так як, виникнувши, майже одразу ж і зникли та сприймаються як нові слова до тих пір, поки названі ними поняття не стануть загальновживаними. Неологізми поділяються на такі види, як загальномовні та індивідуальні (авторські). Загальномовні неологізми, в свою чергу, поділяються ще на два види – лексичні та семантичні.

2. Фразеологія представляє собою розділ мовознавства, який вивчає лексично-неподільні поєднання слів. Об’єктом дослідження фразеології як розділу мовознавства є стійкі вислови, їх семантика, структура, походження, роль у мові, взаємозв’язок із іншими мовними одиницями, зокрема словом і реченням. Одиницею фразеологічної системи називається фразеологізмом (лексико-граматична єдність двох і більше граматично оформлених компонентів), особливостями котрого є наступні елементи: лексичне значення виражається сполученням кількох слів, значення фразеологізму єдине; постійне відтворювання одного й того самого компонентного складу; характеризуються стійкістю граматичних категорій; слова у складі фразеологізмів мають часто переносне значення; контекстуальна обумовленість вживання.

3. Головною метою перекладу є досягнення адекватності, тобто передачі смислового змісту оригіналу і повної функціонально-стилістичної відповідності йому. Одним із способів перекладу можна вважати адекватним.

Адекватний переклад – це такий переклад, який здійснюється на рівні, необхідному і достатньому для передачі незмінного плану змісту при дотриманні відповідного плану вираження, тобто норм мови. Для досягнення адекватності перекладачі застосовують різні способи перекладу, основними з яких є транскрибування, транслітерація, калькування та інші.

4. Загальна теорія перекладу – розділ лінгвістичної теорії перекладу, який вивчає найбільш загальні лінгвістичні закономірності перекладу, незалежно від особливостей конкретної пари мов, що беруть участь в процесі перекладу, способу здійснення цього процесу та індивідуальних особливостей конкретного акту перекладу. Переклад являє собою суб'єктивну реалізацію перекладачем об'єктивних відношень реальності. Суб'єктивність перекладу не заважає об'єктивному науковому аналізу перекладацької ситуації, тому що суб'єктивність відрізків мовлення або окремих актів мовлення не заважає вилученню з них об'єктивних фактів про систему тієї чи іншої мови.

5. Головна складність дослідження юридичної термінолексики англійської мови та будь-якої іншої мови полягає в тому, що вона знаходиться в процесі безперервного розвитку, динамічних змін, постійній появі нових терміноодиниць. Особливістю юридичних термінів є також те, що вони, на відміну від інших наукових і технічних термінів, у результаті глибокого проникнення у всі сфери життя суспільства, поступово втрачають вузькоспеціальний характер функціонування та стають здобутком загальнолітературної мови.

6. В юридичній мові, зокрема у кримінальній сфері, найчастіше спостерігається використання таких способів утворення нової лексики, як афіксація та словоскладання, які відображають словотвірні та семантичні процеси, що відбуваються в мові в даний період.

7. Питання особливостей перекладу англомовних неологізмів, пов'язаних із кримінальною сферою як частини юридичної сфери в цілому, дозволяє зробити висновки, що в ході перекладу викликає багато труднощів, пов'язаних із своєрідністю юридичної мови, її лінгвокультурологічними

особливостями та різницею в законодавчих системах, що позначають правові реалії різних країн. Переклад юридичних інновацій потребує значної бази знань перекладача та обізнаності в різних сферах діяльності та наукових галузях, враховуючи специфіку образів культур тих країн, між якими існує комунікація.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алаторцева С. И. Словари новых слов. История русской лексикографии. Санкт Петербург : Дмитрий Буланин, 1998. 612 с.

2. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків, 1987. 210 с.

3. Алимов В. В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: Учебное пособие. Издательство 3-е. Москва, 2005. 225 с.

4. Алимов В. В. Юридический перевод. Практический курс. Английский язык. Москва : Едиториал УРСС, 2004. 160 с.

5. Англо-український юридичний словник: Близько 75000 термінів / ред. Л. І. Шевченко. Київ : Арій, 2007. 552 с.

6. Антрушина Г. Б. Лексикология английского языка. Москва : Дрофа, 2001. 288 с.

7. Антюфеева Ю. Н. Английские новообразования в развитии : потенциальное слово, окказионализм, неологизм : автореф. дис. ... канд. филолог. наук. Белгород, 2004. 19 с.

8. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. Москва : Флинта, 2012. 376 с.

9. Бабій О. І. Особливості зіставлення української та англійської мов (на матеріалі фразеологічних одиниць, що позначають емоційно-чуттєву сферу 186 людини). *Сучасні дослідження з іноземної філології : збірник наукових статтей*. Ужгород: ТОВ «Борнео», 2004. Вип. 2. С. 123-128.

10. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Москва : Международные отношения, 1975. 226 с.

11. Бесараб Т. П. Особливості перекладу юридичної термінології США та Великобританії. *Збірники наукових робіт НТУ «ХПІ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. Харків : НТУ «ХПІ», 2010. Вип. 28. С. 421-437.

12. Берловська В. Д. Англійська загальнонаукова лексика і фразеологія.

Харків, 2006. 165 с.

13. Василюк І. М. Фразеологізми як одиниці міжмовної комунікації. *Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка*. Житомир, 2004. Вип. 17. С. 102-105.

14. Воробьёва И. А. Понятие «неологизм», классификация неологизмов в английском языке. *Вестник Хабаровского государственного университета экономики и права*. Хабаровск, 2019. Вип. 3 (101). С. 158-166.

15. Виноградов В. В. Лексикология и лексикография. Москва : Наука, 1977. 318 с.

16. Виноградов В. С. Перевод. Общие и лексические вопросы. Москва : Книжный дом «Университет», 2004. 258 с.

17. Елисеева В. В. Лексикология английского языка. Санкт Петербург, 2003. 80 с.

18. Ерошкина Н. А. Неологизмы в английском и американском языках. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. Москва, 2017. Вип. 6. URL : http://e-koncept.ru/2017/170132.html (дата звернення: 09.08.2021).

19. Жирова И. Г. Языковые инновации как способы обновления словарного состава современного английского языка. *Вестник МГОУ*. Москва : 2014. С. 95.

20. Жукова М. Э. Современные формы представления неологизмов в англоязычном дискурсе масс-медиа. *Иностранные языки: лингвистические и метдические аспекты*. Москва : 2019. Вып. 44. С. 105-110.

21. Зацний Ю.А., Пахомова Т.О., Зацна В. Ю. Соціолінгвістичні аспекти вивчення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя : Запорізький державний університет, 2004. 286 с.

22. Зацний Ю. А. Англо-український тематичний словник нової лексики та фразеології. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2013. 322 с.

23. Зацний Ю. А. Нова розмовна лексика і фразеологія: Англо-український словник. Вінниця: Нова Книга, 2010. 224 с.

24. Зацний Ю. А. Основи неології та практики перекладу неологізмів. Рекомендовано міністерством освіти і науки України як навчальний посібник Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2013. 350 с.

25. Золотова Л. М. К проблеме регулярности в сфере фразеологической номинации. Фразеологическая система английского языков. Москва : Лингвист, 2000. 362 с.

26. Казакова Т. А. Практичні основи перекладу. Санкт Петербург : Союз, 2000. 319 с.

27. Каращук П. И. Словообразование английского языка. Москва, 1997. 363 с.

28. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга, 2001. 448 с.

29. Корпорація Енрон : Вікіпедія. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Енрон (дата звернення: 13.07.2021).

30. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва, 2004. 56 с.

31. Комісарів В. Н. Загальна теорія перекладу (Проблеми перекладознавства в освітленні зарубіжних вчених). Москва : ЧеРо, 1999. 218 с.

32. Комісарів В. Н. Теорія перекладу (Лінгвістичні аспекти). Москва : Вища школа, 1990. 103 с.

33. Кунин А. В. Большой англо-русский фразеологический словарь. Москва : Медиа, 2005. 945 с.

34. Кунин А. В. О переводе английских фразеологизмов. *Серия научно-теоретических сборников.* Москва : Тетради переводчика, 1963. С. 3-14.

35. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Учебное пособие. Москва : ЭТС, 2001. 424 с.

36. Левицкая Т. Р. Теория и практика перевода с английского языка на русский. Москва : Издательство литературы на иностранных языках, 1963. 125 с.

37. Латишев Л. К. Технологія перекладу: Учбовий посібник по підготовці перекладачів. Москва : НВІ-ТЕЗАУРУС, 2001. 280 с.

38. Мишутинская Е. А. О способах образования неологизмов в современном английском языке. *Таврический научный обозреватель*. 2017. № 7 (24). С. 68-72.

39. Науменко Л. П. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2011. 136 с.

40. Олійник С. В. Оцінні фразеологічні одиниці в англійській та українській мовах : лінгвокогнітивний аспект : дис. … канд. філол. наук : 10.02.17. Донецьк, 2008. 243 с.

41. Русанівський В. М. Мова в нашому житті. Київ : Наукова думка, 1989. 111 с.

42. Сенько Є. В. Теоретичні основи неології. Владикавказ : ВИД, 2001. 235 с.

43. Сидорова Л. А. Экстралингвистические и лингвистические факторы появления неологизмов в интернет-ресурсах. Вопросы лингводидактики и межкультурной коммуникации. 2015. С. 272-275.

44. Слепович В. С. Деловой английский. Business Communication: Учеб. Пособие. Москва : «ТетраСистемс», 2002. 256 с.

45. Смирницкий А. И. Лексикология английского языка. Москва, 1956. 236 с.

46. Чумак Л. М. Комунікативно-прагматичні функції сучасних англомовних неологізмів. *Сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень та проблеми перекладу : тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції пам'яті доктора філологічних наук, професора Д. І. Квеселевича (1935–2003).* Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2017. С. 88-91.

47. Швейцер А. Д. Переклад і лінгвістика. Москва : Воениздат, 1973. 219 с.

48. Швейцер А. Д. Теорія перекладу : статус, проблеми, аспекти. Москва : Наука, 1988. 341 с.

49. Щепотина Е. В. Лингвокультурные факторы перевода юридического текста. *Язык, коммуникация и социальная среда*. Воронеж: ВГТУ, 2002. Вып. 2. С. 109-116.

50. Якобсон Р. О. Лингвистические аспекты перевода. *Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике*. Москва : Международные отношения, 1978. С. 16-24.

51. Asante M. Erasing Racism : The Survival of the American Nation. Washington : Prometheus Books, 2003. 294 p.

52. Briggs K. M. Dictionary of British Folk-Tales in the English Language. Incorporating the F. J. Norton`s Collection. Part A. Folk Narratives. New York, 2005. 515 p.

53. Betrayal. The Crisis in the Catholic Church. By the Investigative Staff of the Boston Globe. Boston : Little, Brown and Company, 2002. 274 p.

54. Bovard J. Terrorism and Tyranny. Trampling Freedom, Justice, and Peace to Rid the World of Evil. New York : Polgrave Macmillan, 2003. 440 p.

55. Brenner G. Webster's New World American Idioms Handbook. Indianapolis : Wiley Publishing, 2003. 480 p.

56. Burek J. A Changed World. Combatting Terrorism. The Christian Science Monitor. New York, 2002. 162 p.

57. Cardinal Likens Abortion to Terrorism. URL : http://www.europedaily.com (accessed: 29.07.2021).

58. Coulter A. Treason. Liberal Treachery from the Cold War to the War on Terrorism. New York : Crown Forum, 2003. 355 p.

59. Coyle D. Sex, Drugs and Economics. An Unconventional Introduction to Economics. New York, London : Texere, 2002. 264 p.

60. English-Ukrainian Law Dictionary. Близько 120000 слів: у 2-х томах. Київ : Освіта, 1996. 1464 с.

61. The Female Feelgood Factor. *The Economist*. 2003. Sept. 27. P. 63-64.

62. Fries C. Preparation of teaching materials, practical grammars and dictionaries, especially for foreign languages. Michigan : University of Michigan,

1969. 410 p.

63. Jenkins P. The New Anti-catholicism. The Last Acceptable Prejudice. New York : Oxford University Press, 2003. 258 p.

64. Kadoch M. Neologisms in British Newspapers. South Bohemia : Lambert Academic Publishing, 2013. 92 p.

65. Kobenko Y. V. Language and environment. Experience in the systematization of interdisciplinary research data. Tomsk : TPU Publishers, 2017. 214 p.

66. Lance P. 1000 Years for Revenge. International Terrorism and the FBI – the Untold Story. New York : Harper Collins, 2003. 538 p.

67. Legal Terms and Definitions. URL : https://dictionary.law.com/Default.aspx?letter=T (accessed: 29.07.2021).

68. Longman Dictionary of English Language and Culture. England, 2005. 1600 p.

69. Lincoln B. Holy Terrors. Thinking About Religion After September 11. Chicago : Chicago University Press, 2002. 142 p.

70. Mellinkoff D. The Language of the Law. Boston : Little, Brown and Co, 1963. 526 p.

71. Nissimov R. Gender Gap Reaches New Degree. *Houston Chronicle*. Houston, 2003. June 16. P. 1.

72. Smith L. P. The English Language. London, 1966. P. 67-81.

73. Sweet H. A new English grammar, logical and historical. Part I. Introduction, phonology and accidence. Oxford : At the Clarendon Press, 1955. 481 p.

74. Thompson T. Gun Crime Spreads Like a Cancer Across Britain. *The Observer*. New York, 2003. P. 6.

75. Turkle S. Technology and Human Vulnerability. *Harvard Business Review*. Cambridge, 2003. P. 43-50.

76. Wheelan C. Naked Economics. Undressing the Dismal Science. New York: W.W. Norton and Company, 2002. 260 p.

SUMMARY

The qualification work consists of 69 pages and 76 sources.

The object of the work can be defined as English phraseology related to crime.

The main aim of the paper consists in revealing the features of the latest English vocabulary and phraseology related to crime and its translation.

Theoretical and methodological principles: definition of the main provisions of the concept of «neologism», their types, causes, functions and process of entry into the language system, analysis of the features of the latest English language`s phraseology, general methods of translation and research methods in the theory of translation.

Research methods consists in method of linguistic observation, method of analysis and synthesis, descriptive and component methods, method of analysis of dictionary definitions.

The scientific novelty of diploma is own research of the peculiarities of the latest English vocabulary and phraseology related to crime and its translation.

The results obtained:

1. defined theoretical and methodological principles, in particular, outlined the concept of «neologism», their types, causes, main functions, the process of entry into the language system;

2. the peculiarities of the new phraseology of the English language are analysed, in particular, the phraseology related to the criminal sphere;

3. methods of translation and methods of research in the theory of translation are stated;

4. the ways and means of formation of innovations of English of criminal sphere are analysed;

5. the innovations in accordance with the thematic classification of neologisms of the criminal sphere, which consists of innovations that reflect terrorism and the fight against it; innovations related to cybercrime; innovations

related to economic crime; innovations related to crimes against the individual; innovations related to drug crime; innovations related to sexual crime; innovations related to the punishment for committing crimes are identified, analysed and described. Features of translation of innovative English into the criminal sphere are also described.

Key-words: *neologism, phraseology, innovation, translation, crime, criminal sphere*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача вищої освіти ЗНУ

Я, Діхтяр Аріна Миколаївна, студентка 2 курсу, форми навчання заочної, факультету іноземної філології, спеціальності філологія, освітньо-професійної програми переклад (англійський), адреса електронної пошти arinadikhtyar@ukr.net,

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Особливості новітньої англомовної лексики та фразеології, пов'язаної із злочинністю та її переклад», відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент)_____